

گزارش جامع

گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

از تأسیس تا ۱۴۰۳

تهیه و تنظیم: بخش رسانه گروه فقه پزشکی

آدرس: قم، میدان معلم، مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، طبقه دوم،

گروه فقه پزشکی

تلفن: ۳۷۷۳۰۱۷۶ و ۳۷۷۴۹۴۹۴-۰۲۵ داخلی ۱۸۶

فهرست

سخن حضرت امام خمینی رحمه الله در اهمیت فقه	۱۱
سخن مقام معظم رهبری حفظه الله در اهمیت فقه‌های تخصصی	۱۳
سخن آیت الله العظمی فاضل لنکرانی رحمه الله در اهمیت تخصصی شدن علوم دینی	۱۵
سخن آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در اهمیت فقه پزشکی	۱۷
مقدمه	۱۹
تاریخچه تأسیس گروه فقه پزشکی	۲۲
ضرورت تشکیل گروه	۲۲
اهداف و سیاست‌های گروه	۲۳
چشم انداز گروه	۲۳
ساختار تشکیلاتی گروه فقه پزشکی	۲۵
بخش پژوهش گروه	۲۹
کتاب‌های فقه پزشکی	۳۰
گزارش توصیفی منشورات فقه پزشکی	۳۱
بررسی فقهی - حقوقی تلقیح مصنوعی	۳۱
فقه درمان	۳۲
پژوهشی در مسایل فقه پزشکی	۳۲

۳۳	ترمیم بکارت از منظر فقه و حقوق
۳۴	جراحی زیبایی از منظر فقه
۳۴	موضوع شناسی بانک خون بند ناف از منظر فقهی و حقوقی
۳۵	موضوع شناسی اختلالات روانی از منظر فقه و حقوق
۳۶	محرمانگی اسرار بیماران، پردازش فقهی - حقوقی
۳۶	تغییر جنسیت از منظر فقه و حقوق
۳۷	دانشنامه فقه پزشکی (۱)
۳۹	دانشنامه فقه پزشکی (۲)
۳۹	دانشنامه فقه پزشکی (۳)
۴۰	آیات فقه پزشکی
۴۱	واکاوی انرژی درمانی و هیپنوتیزم
۴۱	رحم جایگزین از دیدگاه فقه معاصر
۴۲	مرگ مغزی، پردازش فقهی - حقوقی
۴۲	بانک استفتانات فقه پزشکی ۲۰۱
۴۴	روایات فقه پزشکی
۴۴	واکاوی فقهی غربالگری
۴۵	واکاوی نقش اذن در فقه پزشکی
۴۵	بانک شیر
۴۶	مقالات منتشر شده در دو فصلنامه فقه و اجتهاد
۴۸	چکیده مقالات
۶۴	مقالات منتشر شده در فصلنامه های خارج از مرکز
۶۵	نشست های علمی گروه
۶۸	کرسی های علمی ترویجی گروه
۶۸	نشست های نقد کتاب گروه
۶۹	طرح های پژوهشی گروه

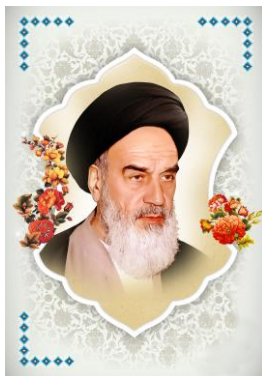
فهرست □ ۷

موضوعات مصوب رساله‌های دوره فقه پزشکی.....	۷۰
پژوهشگران برتر گروه.....	۷۰
بخش آموزش گروه.....	۷۳
مقدمه.....	۷۳
اهداف دوره تخصصی فقه پزشکی.....	۷۴
کارهای مطالعاتی و تقویت برخی مباحث و نقد و بررسی.....	۷۷
طرح تحقیقی آیات فقه پزشکی و فروع فقهی جواهر الکلام.....	۷۹
تقویت نگارش مقالات تابستانی.....	۸۰
آمار دانش‌پژوهان.....	۸۰
گزارش بازدیدهای گروه از مراکز پزشکی و آزمایشگاهی مرتبط.....	۸۱
خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها.....	۸۵
۱. ضرورت کشف ضوابط جدید در فقه.....	۸۵
۲. افتتاح دروس گروه‌های فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام	۸۶
۳. آغاز درس خارج فقه پزشکی توسط آیت الله فاضل.....	۸۷
۴. کارکرد کتاب‌ها و مقالات فقه پزشکی در جامعه.....	۸۸
۵. عدم فرزندآوری محصول غرب.....	۸۹
۶. تغییر جنسیت مسأله‌ای مفصل و قابل تأمل.....	۸۹
۷. طب اسلامی.....	۹۱
۸. برگزاری دروس فقه پزشکی در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام	۹۱
۹. مراحل جنین از دیدگاه پزشکی و تطابق آن با آیات قرآن.....	۹۳
۱۰. فقه پزشکی می‌تواند کمک‌کار فعالان عرصه بهداشت در حلّ مسائل جدید باشد.....	۹۴
۱۱. برگزیدگان همایش بیست و پنجم کتاب سال حوزه.....	۹۵
۱۲. به موضوعات جدید، مستحدثه و پزشکی به صورت علمی و دقت فقهی پرداخته شود.....	۹۶
۱۳. گام‌های بلند مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در شکل‌دهی به فقه پزشکی.....	۹۷

۱۴. پژوهشگران برتر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام تجلیل شدند..... ۹۸
۱۵. دیدار جمعی از اعضای شورای پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام با آیت الله العظمی جوادی آملی..... ۹۹
۱۶. ابعاد فقهی و پزشکی انجماد انسانی بررسی می شود..... ۱۰۰
۱۷. پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام افتتاح شد..... ۱۰۱
۱۸. شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر نیاز امروز جامعه است. ... ۱۰۳
۱۹. کتاب «آیات فقه پزشکی»؛ مقدمه ایجاد رشته فقه پزشکی در حوزه..... ۱۰۴
۲۰. عجایب مراحل رشد جنین..... ۱۰۵
۲۱. نشست علمی تخصصی فقه پزشکی..... ۱۰۵
۲۲. آغاز دوره تخصصی فقه پزشکی در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام..... ۱۰۶
۲۳. عقلایی بودن تزریق واکسن برای حفظ جان..... ۱۰۷
۲۴. عزاداری در ایام کرونا از منظر فقه/ نسبت میان لزوم سلامتی نفس با احیای شعائر حسینی..... ۱۰۹
۲۵. حفظ سلامت روانی جامعه، وظیفه حکومت اسلامی است/ باید بین مفسده اضربار به نفس و مفسده تعطیل شعائر مذهبی، اهم و مهم کرد/ اگر اطلاع رسانی باعث اضطراب و تشویش شود، نباید انجام شود!..... ۱۰۹
۲۶. پاسخ آیت الله فاضل لنکرانی به سؤالاتی پیرامون تزریق واکسن کرونا..... ۱۱۰
۲۷. کشف ضوابط جدید در فقه بسیار مهم است که باید با جدّیت دنبال شود..... ۱۱۰
۲۸. اگر نجات جان مؤمن ضرورت یابد، پرستار می تواند حجاب واجب خود را کنار بگذارد!..... ۱۱۱
۲۹. نگاه فقهی به «درمان»..... ۱۱۱
۳۰. آیا مواد ضد عفونی کننده حاوی الکل، پاک است؟..... ۱۱۲
- دیدارها..... ۱۱۳
- راهنماها و توصیه های مراجع و فقهای حوزه علمیه قم..... ۱۱۵

آیت الله العظمی جوادی آملی.....	۱۱۵
آیت الله کریمی جهرمی.....	۱۱۷
آیت الله حسینی بوشهری.....	۱۲۰
آیت الله محسن فقیهی.....	۱۲۲
گزارش تصویری.....	۱۲۷
پوسترهای نشست.....	۱۲۷
نشست علمی بررسی فقهی نسب و آثار آن در باروری مصنوعی.....	۱۲۹
نشست بررسی مرگ مغزی با رویکرد فقهی و حقوقی.....	۱۳۰
نشست تغییر جنسیت.....	۱۳۰
نشست تلقیح مصنوعی.....	۱۳۰
نشست چالش‌های کرونا در ماه عزا و ماتم.....	۱۳۲
بررسی دستورالعمل: مسایل خانواده و بهداشت باروری از دیدگاه اسلام.....	۱۳۳
نشست واکاوی فقهی تزریق واکسن کرونا.....	۱۳۴
نشست مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی.....	۱۳۷
پژوهشگران برتر.....	۱۳۸
بازدیدها.....	۱۴۰
کتاب سال حوزه.....	۱۴۳
دیدارها.....	۱۴۴

سخن حضرت امام خمینی علیه السلام در اهمیت فقه

«فقه، قانون زندگی دنیوی و اخروی انسان است.»

(الاجتهاد و التقليد، ص ۱۲)

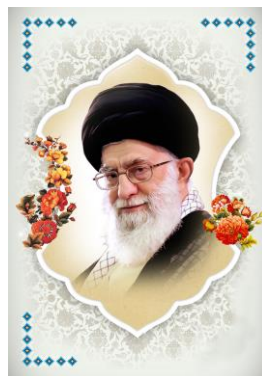
«فقه، تئوری واقعی و کامل اداره انسان از گهواره تا

گور است.»

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۲۸۹)

سخن مقام معظم رهبری^{حفظه الله} در اهمیت فقه‌های تخصصی

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای^{حفظه الله} در دیدار
رمضانی طلاب فرمودند: چند نفر از آقایان راجع
به تخصص‌گرایی بحث کردند. خوشبختانه این
کار - [یعنی] فقه‌های تخصصی - در قم شروع
شده؛ البته در مورد فقه حرف خیلی زیاد است. فقه
خیلی اهمیت دارد؛ یک عده‌ای خیال می‌کنند فقه،
چون اسمش فروع دین است یعنی کارهای فرعی؛

نخیر، فقه استخوان‌بندی و در واقع ستون فقرات زندگی اجتماعی است؛ فقه این
است. (۹۸/۲/۱۸)

این [روشن‌نبودن برخی مسایل] نقص از ما است، و الا فقه یعنی اداره‌ی
زندگی، یعنی تبیین نظام زندگی اجتماعی و سیاسی. اینکه ما در این زمینه
تخصص‌گرایی کنیم و تخصص‌ها را هر چه ریزتر کنیم، فکر خیلی خوبی است،
دارد هم می‌شود، منتها غفلت نشود از برخی از عیوب تخصص. سال‌ها است
عده‌ای از متفکرین در دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که تخصصی‌شدن در کنار

منافعی که دارد، مضارّی هم دارد. برخی از علوم بین‌رشته‌ای و مانند اینها برای این است که این نقص‌ها را جبران کند؛ شما هم اگر چنانچه دنبال تخصّص می‌روید، باید به این نکته توجّه کنید که تخصّص خوب است، امّا در کنارش ممکن است عیوبی هم داشته باشد که باید به آن برسید. (۹۸/۲/۱۸)

حوزه‌ها باید حرکت به سمت تخصّصی‌شدن را جدّی بگیرند و در فقه و اصول و بخش‌های مختلف فقهی و دیگر علوم اسلامی، تخصّص و درجات تخصّصی به اجرا گذاشته شود. (خامنه‌ای، سال ۱۳۷۰)

سخن آیت‌الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته الله در اهمیت تخصصی شدن علوم دینی

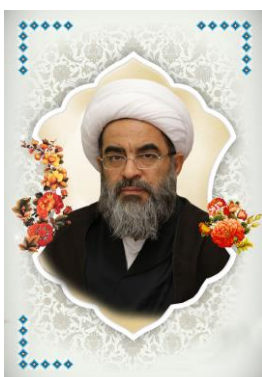
این علمی (فقه) که من و شما با آن سر و کار داریم، مشکل‌ترین علوم عالم است و این به‌خاطر ارزش و اهمیت این علم و ارتباطی است که با آخرین قانون الهی دارد. در آینده باید هر موضوعی با شرایط خاص خودش تحقق پیدا کند. در این برهه خاص، با چشم‌پوشی از بسیاری شرایط هر کسی توانایی علمی و عملی برای تعلیم معارف

دینی داشته باشد در فضاهای مختلف اقدام به تبلیغ معارف دینی می‌کند؛ اما در آینده این چنین نیست. در آینده متخصصان علوم دینی باید این کار مهم و خطیر را به عهده بگیرند؛ همان‌گونه که اساتید دانشگاه، هر کدام در فنی متخصص‌اند و در رشته تخصصی‌شان تدریس می‌کنند، در معارف هم متخصصان علوم دینی این‌گونه باید کار را بر عهده بگیرند؛ وگرنه اثرات منفی زیادی را بر جای خواهد گذاشت.

سخن آیت الله محمد جواد فاضل لنکرانی دام ظلّه

در اهمیت فقه پزشکی

باید تلاش کنیم تا بتوانیم مجموعه مدوّنی از فقه پزشکی داشته باشیم. هرچه زمان پیش می‌رود، تنوع و تکثر بیماری‌ها بیشتر می‌شود؛ به ویژه امروز که بیماری کرونا کلّ جهان را با خود درگیر کرده و فرهنگ، اقتصاد، سیاست و اخلاق را تحت تأثیر خود قرار داده است. به همین دلیل حوزه باید مسایل فقهی پزشکی را دقیقاً بررسی کند.

(برگرفته از سخنرانی معظم له در افتتاحیه دوره فقه پزشکی)

مقدمه

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام یکی از بزرگترین و گسترده‌ترین نهادهای آموزشی و پژوهشی حوزه علمیه قم است که با دارا بودن شعبه‌های متعدد در کشورهای جهان به عنوان یک نهاد علمی بین‌المللی، جایگاهی ویژه در حوزه پژوهش‌های تخصصی با رویکرد بومی‌سازی دارد و براساس قرآن، سنت و مکتب اهل بیت علیهم السلام رسالت خویش را در گستره جهانی انجام می‌دهد. تأسیس واحدهای پژوهشی به موازات واحدهای آموزشی یکی از سیاست‌های کلان این مرکز است که هسته اصلی فعالیت‌های تخصصی در حوزه علوم انسانی برعهده گروه‌های پژوهشی می‌باشد.

این مرکز با هدف توسعه و بالندگی فقه راستین تشیع و پاسخ‌گویی به نیازهای فقهی زمان، در سال ۱۳۷۶ در شهر مقدس قم و به همت مرجع عالی‌قدر مرحوم حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته الله تأسیس شد. معظم‌له در زمان حیات خود به جهت سنگینی بار مرجعیت، ریاست مرکز را به فرزند شایسته، مدیر و مدبر خود حضرت آیت الله حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی (دامت افاضاته) که از اساتید بنام دروس خارج حوزه علمیه قم هستند، واگذار نمودند و در وصیت خود نیز بر ادامه فعالیت‌های مرکز فقهی تحت اشراف معظم‌له تأکید فرموده‌اند.

یکی از گروه‌های فعال و پررونق در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام، گروه فقه پزشکی است. فقه پزشکی، یک دانش میان‌رشته‌ای با رویکرد فقهی - پزشکی است که به استنباط و تبیین احکام رویدادهایی می‌پردازد که به گونه‌ای با علم پزشکی، وظایف پزشکان، تکالیف بیماران و موضوعات جدید این عرصه - که با توجه به پیشرفت پر شتاب علم و فناوری‌های پزشکی پدید آمده - ارتباط دارند. به عبارتی، این رشته به تبیین فقه پزشکی در چهارچوب تحولات علوم و شیوه‌های نوین زیست‌پزشکی و حقوق و تکالیف سازمان‌های پزشکی، پزشکان، کادر درمانی و بیماران می‌پردازد. البته یکی از مهم‌ترین نیازها و مشکلات مطرح در این حوزه، موضوع‌شناسی است؛ به همین دلیل پژوهشگران در این گرایش فقهی، نخست باید توانایی قابل اطمینانی در موضوع‌شناسی مسائل مختلف پزشکی پیدا کنند، تا به شکل علمی و دقیق بتوانند به استنباط احکام آنها از منابع اصیل شریعت بپردازند.

بر این اساس، فقه پزشکی دانشی است که به استنباط احکام پزشکی از ادله تفصیلی می‌پردازد و احکام فقهی در حوزه‌ی پیشگیری، بهداشت، درمان و مسایل نوین پزشکی را تبیین می‌کند. دانشوران فقه پزشکی در صدد تعیین وظایف پزشکان، بیماران، کادر درمانی و پاسخ مستدل به پرسش‌های نوپیدای این حوزه هستند.

گروه پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در سال ۱۳۸۷ هجری فعالیت خود را با مدیریت حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدعلی قاسمی آغاز کرد و رسالت اصلی آن، تبیین تحقیقات بنیادی و زیربنایی در ساحت مسایل پزشکی است؛ به گونه‌ای که مرجعیت علمی این گروه به عنوان یک راهبرد کلی، راه‌گشا و پاسخ‌گوی نیازهای جامعه علمی باشد.

بخش پژوهشی این گروه، افزون بر برگزاری نشست‌های تخصصی و انتشار مقالات علمی - پژوهشی، به تدوین کتاب‌های متعددی، همچون: «دانشنامه فقه پزشکی، فقه درمان، مرگ مغزی از منظر فقه و حقوق، آیات فقه پزشکی، محرمانگی اسرار بیماران، جراحی زیبایی از منظر فقه امامیه، ترمیم بکارت، موضوع‌شناسی فقهی - حقوقی بانک خون بند ناف، بررسی سندی و دلالتی روایات فقه پزشکی، واکاوی نقش اذن در فقه پزشکی و...» پرداخته است؛ هم‌اکنون نیز پروژه‌های بنیادی دیگری، همانند «قواعد اختصاصی فقه پزشکی، منشور حقوق بیماران از منظر فقه امامیه، واکاوی فقهی - حقوقی بانک اسپرم و تخمک و واکاوی فقهی بانک جنین، بایسته‌های فقهی - حقوقی دستمزد پزشکان، مسئولیت دولت در مقابل بیماری‌های واگیردار، نظام مسائل فقه روان‌شناسی، بانک سلول‌های بنیادی و بانک پوست، درسنامه‌های تلقیح مصنوعی، موضوع‌شناسی فقه پزشکی و احکام فقه پزشکی» در دستور کار این گروه قرار دارد.

بخش آموزشی گروه نیز با تدوین و تنظیم سرفصل‌های دروس فقه پزشکی در سطح عالی حوزه علمیه؛ در سال ۱۳۹۷ اقدام به پذیرش دانش‌پژوه نمود و اکنون با پذیرش دوره چهارم فقه تخصصی پزشکی، دارای ۳۵ دانش‌پژوه است. این دوره چهارساله با استفاده از برترین اساتید حوزه علمیه قم، همانند آیت‌الله حاج شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی، آیت‌الله حاج شیخ ابوالقاسم علیدوست، آیت‌الله محمد قاضی، آیت‌الله عندلیب همدانی، آیت‌الله نجفی یزدی، استاد دکتر طباطبائی، دکتر عباس مقدم و سایر اساتید بارز در این حوزه، از غنی‌ترین دوره‌های آموزشی فقه پزشکی به‌شمار می‌آید.

تاریخچه تأسیس گروه فقه پزشکی

گروه فقه پزشکی، در سال ۱۳۸۷ با تدبیر رییس محترم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام حضرت آیت الله حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی - دام ظلّه - و پیگیری های معاون پژوهش آن زمان، جناب آقای دکتر محمد مهدی مقصدادی تشکیل شد و جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدعلی قاسمی به عنوان مدیر این گروه انتخاب شد. وی که خود از فارغ التحصیلان مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام است با همت و اراده به برنامه ریزی، آماده سازی زیر ساخت های پژوهشی و آموزشی رشته فقه پزشکی، و تدوین سرفصل های آن اقدام کرد.

پس از چندی، با موافقت رییس محترم مرکز - حفظه الله - گروه پژوهشی با پذیرش اعضای جدید - عمار نصراللهی نیا دبیر آموزشی و حامد میرزاخان مدیر کارگروه فقه روان شناسی و عمار نصراللهی نیا مدیر کارگروه فقه سلامت معنوی، رضا احمدوند مدیر کارگروه موضوع شناسی و آقایان دکتر ستوده، عباس نوری، حسن مهدوی، علی جهانیان و احسان عابدین پور و سید عبدالحسین موسوی نیا و سیدجلیل طاهری و... - به کمال نسبی رسید.

ضرورت تشکیل گروه

تخصّصی شدن علوم، پیشرفت علوم میان رشته ای، گسترش بی سابقه مسایل نوپدید در حوزه پزشکی و ایجاد پرسش های فقهی فراوان در این عرصه؛ نیاز شدید جامعه علمی به تبیین احکام فقه پزشکی در چهارچوب تحولات علوم و شیوه های نوین زیست پزشکی و حقوق و تکالیف سازمان های پزشکی، پزشکان، کادر درمانی و بیماران؛ همه و همه ایجاد گروه های پژوهشی - تخصّصی به ویژه در حوزه فقه پزشکی را ضروری می سازد.

اهداف و سیاست‌های گروه

شناخت نسبت به حوزه مسایل پزشکی و تحقیق و تحلیل فقهی موضوعات آن؛ تربیت محقق در خصوص فقه پزشکی؛ تربیت مدرس برای مقاطع تحصیلی عالی در فقه پزشکی؛ تولید و گسترش مرزهای دانش در فقه پزشکی؛ کاربردی کردن فقه به منظور طراحی نظام پزشکی و پرستاری بر پایه فقه اسلامی؛ ترویج و دفاع علمی از فقه اهل بیت علیهم‌السلام و پاسخ‌گویی به مسایل نوپدید؛ از سیاست‌های این گروه می‌باشد. به عبارتی مهم‌ترین اهداف تشکیل گروه عبارتند از:

- ◀ تحقق مرجعیت علمی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در حوزه فقه پزشکی؛
- ◀ توسعه، تعمیق و گسترش پژوهش‌ها و تولید علم و نظریه‌پردازی با رویکرد ملی و بین‌المللی در حوزه فقه پزشکی؛
- ◀ توانمندسازی، ارتقای کیفیت و ساماندهی و هم‌افزایی ظرفیت‌ها و توانایی‌های پژوهشی مرکز در ساحت فقه پزشکی؛
- ◀ شکوفایی استعدادهای پژوهشگران مرکز در زمینه فقه پزشکی؛
- ◀ دستیابی به تولیدات علمی و تعمیق و تبیین مقالات، کتاب‌ها و نشست‌های علمی و تخصصی در حوزه فقه پزشکی.

چشم‌انداز گروه

- ◀ برنامه‌ریزی و انجام فعالیت‌های پژوهشی در راستای تحقق مرجعیت علمی بیشتر و فراتر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در حوزه فقه پزشکی؛
- ◀ تولید مقالات و نشریات علمی، همانند دو فصلنامه علمی در زمینه فقه پزشکی؛
- ◀ ایجاد زیرساخت‌ها و فراهم آوردن منابع درسی و درسنامه‌های فقه پزشکی؛
- ◀ رصد و پاسخ‌گویی به نیاز جامعه در عرصه فقه پزشکی؛
- ◀ ایجاد الگوی اسلامی - فقهی برای جامعه پزشکی (رویان و بانک‌های پزشکی و ...)

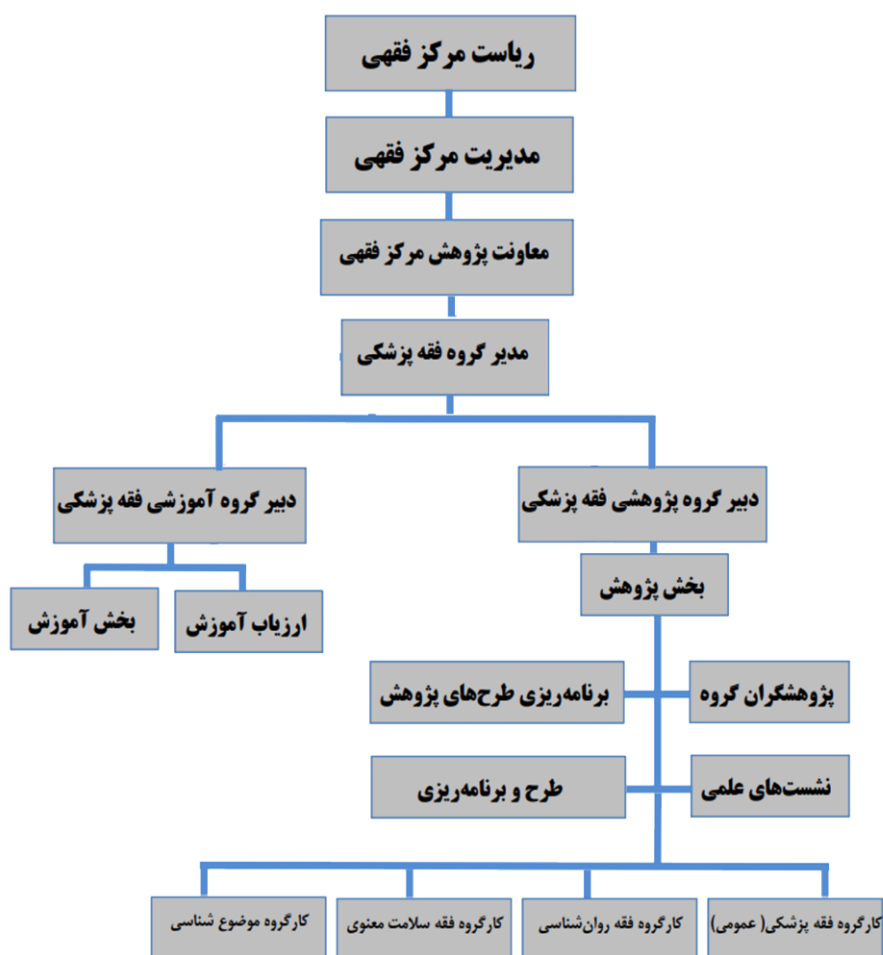
۲۴ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

- ◀ تشکیل مدرسه تخصصی فقه پزشکی؛
 - ◀ انجام طرح‌های پژوهشی؛ تألیف، ترجمه و بازتولید آثار فاخر در حوزه فقه پزشکی؛
 - ◀ برگزاری نشست‌ها، کرسی‌ها و نشست‌های علمی تخصصی و کارگاه‌های دانش‌افزایی و دوره‌های آموزشی؛
 - ◀ پاسخ به شبهات و نیازهای علمی در ساحت فقه پزشکی؛
 - ◀ جهت‌دهی و انتشار رساله‌های فاخر در حوزه فقه پزشکی؛
 - ◀ تعامل و همکاری و ایجاد تفاهم‌نامه با سایر مراکز علمی - پژوهشی در زمینه فقه پزشکی؛
 - ◀ پیشروی در عرصه گفتمان فقه پزشکی در سطح ملی و بین‌المللی؛
 - ◀ انجام امور ارجاعی از سوی رییس محترم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام و یا معاون پژوهش.
 - ◀ ارتباط آموزش و ایجاد دوره‌های آموزشی فقهی برای پزشکان و کادر درمانی.
- در نهایت سزاوار است از حمایت‌ها و راهنمایی‌های رییس معظم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام حضرت آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی دامت برکاته، مدیر محترم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا فاضل کاشانی و مدیر گروه تخصصی آموزشی - پژوهشی فقه پزشکی، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدعلی قاسمی که فعالیت‌های گروه حاصل زحمات ایشان است سپاسگزاری نموده و برای روح مرجع فقید حضرت آیت‌الله العظمی فاضل لنکرانی رحمه‌الله علو درجات را مسئلت نمایم.

معاون پژوهش مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

سیدجواد حسینی گرگانی

ساختار تشکیلاتی گروه فقه پزشکی

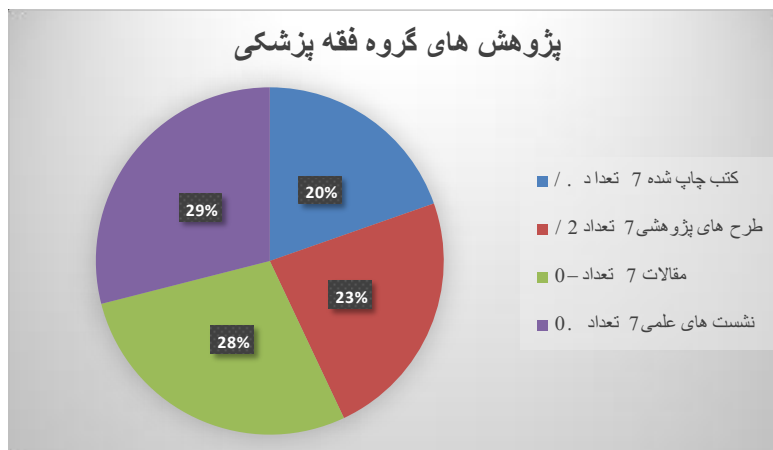
بخش پژوهش

بخش پژوهش گروه

مقدمه

بی تردید پژوهش و تحقیق از مهمترین عوامل رشد جوامع بشری به شمار می آید و هیچ تحقیق علمی، بدون آموزش و تربیت نیروی انسانی ماهر و توانمند، به سامان نمی رسد. گروه پژوهشی فقه پزشکی از سال تأسیس تا کنون اقدام به تربیت پژوهشگران نخبه در این حوزه کرده است و آثار علمی متعددی را در موضوعات مختلف فقه پزشکی ارایه داده است که در ذیل، مهمترین اقدامات پژوهشی گروه بیان می شود:

گزارش آماری پژوهش های گروه فقه پزشکی

۳۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

کتاب‌های فقه پزشکی

در جدول ذیل کتاب‌های منتشر شده به اختصار معرفی می‌شود:

ردیف	عنوان کتاب	تعداد جلد	نویسنده	سال چاپ	نوبت چاپ
۱	بررسی فقهی تلقیح مصنوعی	۱ جلد	آیت‌الله محمد جواد فاضل لنکرانی	۱۳۹۱	۲
۲	دانشنامه فقه پزشکی	۳ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۳۹۵	۱
۳	بانک استفتائات پزشکی	۲ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۳۹۸	۱
۴	پژوهشی در مسایل فقه پزشکی	۲ جلد	آیت الله قاتنی مترجم: محمدعلی قاسمی	۱۳۹۵	۱
۵	فقه درمان	۱ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۳۹۶	۲
۶	موضوع‌شناسی بانک خون بند ناف از منظر فقه و حقوق	۱ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۳۹۸	۱
۷	آیات فقه پزشکی	۱ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۳۹۹	۱
۸	محرمانگی اسرار بیمار	۱ جلد	عمار نصراللهی و محمدعلی قاسمی	۱۴۰۰	۱
۹	جراحی زیبایی از منظر فقه	۱ جلد	علی جهانیان و محمدعلی قاسمی	۱۴۰۰	۱
۱۰	مرگ مغزی	۱ جلد	حمید ستوده	۱۳۹۱	۱
۱۱	موضوع‌شناسی اختلالات روانی از منظر فقه و حقوق	۱ جلد	حمید ستوده	۱۳۹۹	۱
۱۲	واکاوی فقهی انرژی درمانی و هیپنوتیزم	۱ جلد	عباس نوری	۱۴۰۰	۲
۱۳	تغییر جنسیت از منظر فقه و حقوق	۱ جلد	محمد مهدی کریمی نیا	۱۳۸۹	۱
۱۴	ترمیم بکارت از منظر فقه و حقوق	۱ جلد	سیدمرتضی میرزاده اهری	۱۳۹۵	۱
۱۵	رحم اجاره ای از دیدگاه فقه معاصر	۱ جلد	محمد بابکی	۱۳۹۵	۱
۱۶	بانک شیر	۱ جلد	حامد میرزاخان و محمدعلی قاسمی	۱۴۰۱	۱
۱۷	روایات فقه پزشکی	۱ جلد	محمدعلی قاسمی و محمدحسن قاسمی	۱۴۰۲	۱
۱۸	واکاوی فقهی غربالگری	۱ جلد	محمدعلی قاسمی	۱۴۰۲	۱
۱۹	واکاوی نقش اذن در فقه پزشکی	۱ جلد	محمدعلی قاسمی و احسان عابدین‌پور	۱۴۰۲	۱

گزارش توصیفی منشورات فقه پزشکی

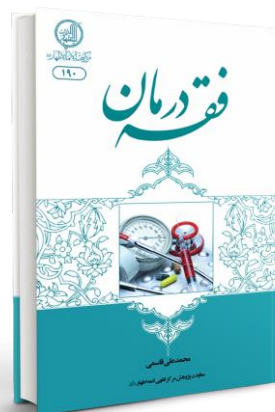
بررسی فقهی - حقوقی تلقیح مصنوعی

کتابی که پیش رو دارید، تحقیقی ژرف و بحثی استدلالی است که پیرامون یکی از موضوعات مورد ابتلا و نوپیدای جهان کنونی ما صورت گرفته است. موضوع مورد نظر، بحث از تلقیح مصنوعی به اشکال مختلف آن است که امروزه رشد فزاینده‌ای در علم پزشکی داشته و نتایج قابل ملاحظه‌ای بر آن مترتب شده است؛ از آنجا که این پدیده جنبه فقهی و حقوقی دارد، بر

علما و اندیشمندان عصر لازم است آن را مورد کنکاش علمی قرار داده و نظر اسلام عزیز را درباره آن اعلام نمایند. محقق گرانقدر، استاد معظم جناب مستطاب آیت الله حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی - دامت افاضاته - که از چهره‌های علمی و سرشناس حوزه علمیه قم بوده و سال‌هاست که بر کرسی تدریس درس خارج فقه تکیه زده‌اند، در سال ۱۳۸۴ در مباحث خارج فقه مکاسب محرّمه به مناسبت بحث بیع نطفه به تحقیق در این موضوع پرداخته و در بیست جلسه آن را از جهت فقهی و حقوقی به صورت استدلالی بررسی کرده و به نتیجه رسانده‌اند. محصول این درس‌ها به قلم یکی از اساتید محترم حوزه جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای سید مهدی طباطبایی به رشته تحریر درآمده و در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

فقه درمان

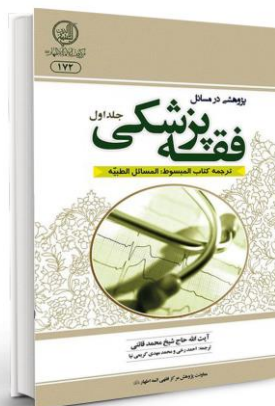
در کتاب فقه درمان، نویسنده بر آن بوده است تا به بررسی اجتهادی مسئله درمان و احکام پیرامون آن به عنوان مهمترین موضوع فقه پزشکی بپردازد و احکام فقهی موضوعاتی، همانند معاینه، صلاحیت پزشک در درمان، انطباق جنسیتی طبیب و بیمار، نقش اذن در درمان، دستمزد و یا زیرمیزی کادر درمانی و درمان با

محرمات را از منابع شریعت استنباط کند.

پژوهشی در مسایل فقه پزشکی

فقه پزشکی همواره پاسخ‌گویی و استنباط احکام موضوعات نوپدید فقهی و دینی، در میان فقیهان و عالمان دینی امری مهم و رایج بوده و یکی از عرصه‌های گسترده و مرتبط با مسایل نوپیدا، حوزه «مسایل پزشکی» است که بسان دیگر جنبه‌های زندگی مدرن، نیازمند استنباط احکام موضوعات نوین است.

مجموعه حاضر ترجمه کتاب «المبسوط: المسائل الطبية» است که به همت

گزارش توصیفی منشورات فقه پزشکی □ ۳۳

پژوهشگران گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام فراهم آمده است، تا دانشوران این عرصه بتوانند آسان‌تر به استنباط نظام‌مند مسایل فقه پزشکی، در زمینه موضوعات پر کاربرد پزشکی، دسترسی یابند. برخی از موضوعات مطرح‌شده در این مجموعه عبارتند از: مسایل مرتبط با پیوند اعضا، احکام حمل و سقط جنین، تلقیح پزشکی، درمان با محرّمات، عیوب همسران و بیماری‌های جدید، شبیه‌سازی و... .

ترمیم بکارت از منظر فقه و حقوق

پیشرفت‌های چشم‌گیر پزشکی در سال‌های اخیر، سبب وقوع پدیده‌های نوپدایی، همچون جراحی ترمیم بکارت گردیده و فقیهان و حقوقدانان را به بررسی آثار آن واداشته است. عمل مزبور، از یک سو راهی است برای بازگرداندن آبروی

برخی دختران و از سوی دیگر ممکن است عواقب تأسّف‌باری به‌بار آورد؛ همین تعارض و دوگانگی سبب شده است تا در این خصوص، آراء ناهمسان و متضادی از سوی فقها مطرح گردد. نویسنده کتاب «ترمیم بکارت از منظر فقه و حقوق» کوشیده است تا با بررسی ابعاد فقهی و حقوقی عمل ترمیم بکارت، به رفع ابهامات موجود پیرامون آن پرداخته و پاسخ‌گوی پرسش‌های پدید آمده در این زمینه باشد.

جراحی زیبایی از منظر فقه

دانش جراحی زیبایی (پلاستیک) یکی از دستاوردهای عصر جدید در حوزه پزشکی است، که به دلیل توسعه روز افزون، پرسش‌های نوپدیدی را فراروی دانشوران عرصه فقه نهاده است. این پژوهش بر آن است تا در مرحله نخست با موضوع‌شناسی دقیق به مصادیق نوین این دانش پی برده و در مرحله

بعد با بهره‌گیری از روش اجتهادی به استنباط احکام شرعی موضوعات این حوزه پردازد و پاسخی عالمانه به پرسش‌های انسان در حیطه وظایف شرعی وی ارائه کند.

موضوع‌شناسی بانک خون بند ناف از منظر فقهی و حقوقی

کشف وجود سلول‌های بنیادی فراوان در خون بند ناف و سهولت به‌کارگیری آن در درمان بیماری‌های سخت، دریچه‌های نوینی را در پیشگاه پزشکان و بیماران گشوده و پیامد آن پرسش‌های فقهی - حقوقی بسیاری را مطرح ساخته است.

گزارش توصیفی منشورات فقه پزشکی □ ۳۵

اثر پیش رو، نگارش یافته تا گامی آغازین در پاسخ‌گویی به سؤالات نوپدید و انعکاس مسایل فقهی - حقوقی بانک خون بند ناف بردارد و با بررسی موضوع‌شناسی از نظرگاه پزشکی، به تبیین احکام تکلیفی و وضعی، همانند مالکیت، ولایت در تصرف، اذن در تهیه، قراردادها و عقود ذخیره‌سازی، فروعات جدید و نگهداری این فرآورده ارزشمند از منظر فقه و حقوق بپردازد.

موضوع‌شناسی اختلالات روانی از منظر فقه و حقوق

امروزه با پیشرفت روان‌پزشکی، مفهوم جنون از حالت بسیط خود خارج و مراتب مختلفی از آن شناخته شده و تطبیق اختلالات و بیماری‌های روانی با اصطلاحات و مبانی فقهی - حقوقی، نیازمند بحثی مستقل در این زمینه است؛ از این رو، در پژوهش پیش رو،

اهتمام حداکثری به توصیف موضوع‌شناسی مسئله با رهیافت پزشکی، تأثیر شدت و ضعف اختلالات روانی در ازاله اراده و نیز وجه افتراق جنون با حالات مشابه و تعیین معیارهای مشخص در شناخت این نوع از اختلالات است و ضمن ارایه جدول اختلالات روانی بر اساس نسخه 5-DSM در خصوص مصادیق و دامنه اختلالات روانی، دیدگاه فقیهان امامیه درباره این موضوع منعکس شده است.

محرماتگی اسرار بیماران، پردازش فقهی - حقوقی

فقیهان اسلام، کم و بیش در مباحث گوناگون فقه، به تبیین احکام محرماتگی اسرار بیماران پرداخته‌اند؛ ولی امروزه با گسترش روش‌های دستیابی و ذخیره‌سازی اطلاعات بیماران، کشف و بیان احکام شرعی این موضوع، از اهمّیت ویژه‌ای برخوردار است. پژوهش

حاضر بر آن است تا ضمن بیان قلمرو اسرار و اطلاعات بیماران و موضوع‌شناسی آن در عصر جدید، با به‌کارگیری روش اجتهادی، به کشف احکام و وظایف شرعی انسان‌ها به ویژه پزشکان و کادر درمانی در این عرصه بپردازد.

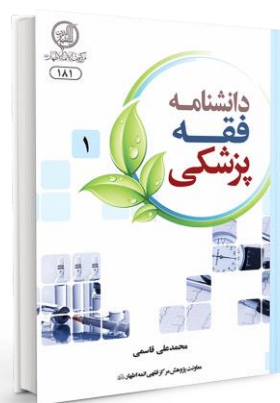

تغییر جنسیت از منظر فقه و حقوق

امروز مسئله تغییر جنسیت نه تنها مسئله اجتماعی و پزشکی است؛ بلکه از لحاظ مباحث فقهی و حقوقی نیز دارای اهمّیت و مسایل مختلفی است. این موضوع در زمینه افراد خنثی و دو جنسی مسئله‌ای نوپیدا

محسوب نمی‌شود؛ ولی درباره افرادی که به ظاهر از این دو گروه به‌شمار نمی‌آیند موضوعی نوپدید و نیازمند بررسی فقهی و حقوقی است. نویسنده کتاب تغییر جنسیت از منظر فقه و حقوق، در چهار بخش، به تفصیل، به بررسی مسایل این موضوع، همانند مفهوم و ماهیت تغییر جنسیت، حکم تکلیفی آن، روابط زوجین بعد از تغییر جنسیت نسبت به یکدیگر و نسبت به فرزندان، پرداخته است.

دانشنامه فقه پزشکی (۱)

در این مجموعه که حاصل تلاش حدود سه سال نویسنده است، شیوه‌نامه ویژه‌ای رعایت شده است که نخست به تصویب شورای عالی پژوهش مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام رسیده است. برخی از نکات اساسی شیوه نگارش این نوشتار که می‌تواند در انتظار بخشیدن به مطالعه خوانندگان کمک کند عبارتند از:

موضوعات بر اساس اهمیت، تازگی،

کاربردی بودن، استعداد تحقیق و پژوهش داشتن و داخل بودن در موضوع فقه پزشکی، انتخاب شده‌اند. از آنجایی که برخی قواعد فقهی، کاربرد گسترده و فراگیری در فقه پزشکی دارند، به عنوان قواعد فقه پزشکی به اختصار کاوش و تدوین شده است، تا در سایر مباحث از نتایج بررسی‌ها بهره گرفته شود.

سعی شده است از تکرار مطالب، پرهیز شود و در حد امکان مطالب هر عنوان به صورت موجز تبیین شود؛ چون می‌توان برای بسیاری از موضوعات تدوین شده، کتابی مستقل نگاشت؛ ولی طویل نویسی از موضوع این نوشتار خارج است. موضوعات با توجه به عنوان انتخاب شده، به ترتیب حروف الفبا

تدوین شده است تا دسترسی به آنها آسان‌تر باشد. در موضوعات بررسی شده، پنج نکته اساسی رعایت شده است و در پاره‌ای موارد، به نکات پیرامونی مباحث اصلی پرداخته تا به تکمیل مباحث یاد شده در طرح کمک کرده باشد.

(الف) تبیین موضوع: در راستای روشن‌شدن محور بحث، سعی بر آن است نخست تبیینی رسا از موضوع ارایه شود تا مفهوم، جایگاه و ارتباط موضوع کاوش شده با فقه پزشکی آشکار شود.

(ب) تبیین دیدگاه‌ها: ذیل هر عنوان، پس از تبیین موضوع، مهمترین دیدگاه‌های فقیهان آورده شده است.

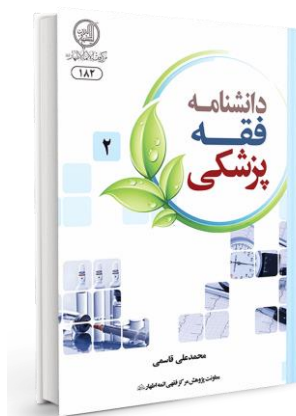
(ج) بررسی ادله اقوال: در خور هر موضوع، استدلال‌ها و دلیل‌های مطرح شده به وسیله صاحب‌نظران بررسی شده است. البته نظرگاه‌های فقیهان معاصر و پیشین بیشتر مدّ نظر بوده است.

(د) بیان دیدگاه برگزیده: با تبیین ادله و رد و ایرادهای صورت گرفته، دیدگاه نویسنده روشن می‌شود؛ ولی به اختصار پس از هر مرحله، دیدگاه مؤلف به صراحت بیان شده است.

(ه) در راستای غنای هر چه بیشتر، در پایان بررسی هر یک از عناوین، استفتانات و نظرات مراجع عظام تقلید آورده شده است تا خوانندگان بتوانند متن پاسخ‌های فقیهان را به مسایل فقه پزشکی جدید در اختیار داشته باشند.

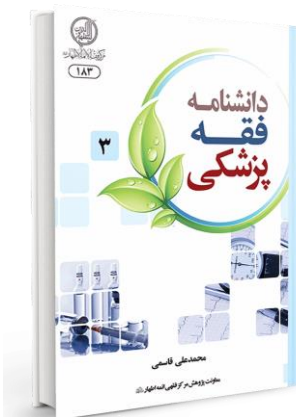
در جلد اول پس از بیان پیش‌گفتار، نخست به تبیین قواعد پرکاربرد فقه پزشکی و سپس به مدخل‌هایی، همانند اجرت پزشک و ویزیت؛ انرژی درمانی؛ آزمایش‌های پزشکی؛ باروری پزشکی (تلقیح مصنوعی)؛ بکارت (تدلیس در بکارت)؛ بلوغ؛ بیماری‌های مسری (ایدز)؛ پزشک قانونی؛ پیوند اعضا؛ به صورت اجتهادی و استنباطی و تبیین مراحل پیش‌گفته، پرداخته شده است.

دانشنامه فقه پزشکی (۲)

در این جلد پس از بیان پیش‌گفتار به تبیین مدخل‌هایی، همانند تغییر جنسیت؛ تنظیم نسل (کنترل نسل)؛ جراحی زیبایی؛ جنسیت؛ جنون؛ جنین؛ حجامت؛ حقوق بیمار (رازداری)؛ ختنه؛ خون (خرید و فروش خون)؛ خون بند ناف؛ درمان؛ ژن‌درمانی؛ سقط‌درمانی؛ سقط جنین؛ سلول‌های بنیادی؛ شبیه‌سازی؛ به صورت اجتهادی و استنباطی و تبیین مراحل پیش‌گفته، پرداخته شده است.

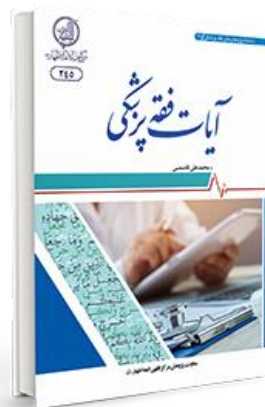
دانشنامه فقه پزشکی (۳)

در این جلد پس از بیان پیش‌گفتار به تبیین مدخل‌هایی، همانند ضمان و مسئولیت پزشک؛ عده زنان فاقد رحم؛ عقیقه‌سازی؛ عیوب موجب فسخ نکاح؛ کالبدشکافی؛ کاهش جنین؛ مرگ از روی ترحم (آتانازی)؛ مرگ مغزی و معاینه پزشک از جنس مخالف؛ به صورت اجتهادی و استنباطی و تبیین مراحل پیش‌گفته، پرداخته شده است.

آیات فقه پزشکی

بی تردید قرآن کریم، ناب‌ترین، محکم‌ترین و اعجاب‌انگیزترین متن آسمانی است که از جانب خدای متعال برای هدایت انسان نازل شده است (هدی للناس)؛ بنابراین باید جامع همه مسایل و موضوعات در برگیرنده هدایت باشد و یکی از عرصه‌های مهم قرآن، پرداختن به احکامی است که انسان در مرحله عملی و شریعت به آن نیازمند است و بخشی از این

آیات به صورت عام یا خاص در زمینه فقه پزشکی است. با توجه به جامعیت، تبیین و تفسیر آیاتی که می‌توان حکمی از احکام فقه پزشکی را استنباط کرد، با ادله و شواهد قابل اطمینان میسر است. بررسی این فرضیه با تفسیر آیات مرتبط به قواعد و موضوعات فقه پزشکی با رویکرد اجتهادی و استنباطی صورت می‌گیرد و با تحلیل و بهره‌گیری از دیدگاه فقیهان نسبت به این دست آیات، انجام می‌شود؛ با این نیت و هدف که احکام قابل استنباط و استدلال در عرصه فقه پزشکی استخراج و چگونگی دلالت آنها، به تصویر کشیده شود. بر این اساس روشن می‌شود که آیات بسیاری را به صورت دسته‌بندی و یا تک‌آیه، می‌توان یافت که احکام فقه پزشکی از آنها استنباط می‌شود و در نتیجه با استنباط احکام پزشکی از آیات الهی می‌توان گامی نوین در این عرصه برداشت.

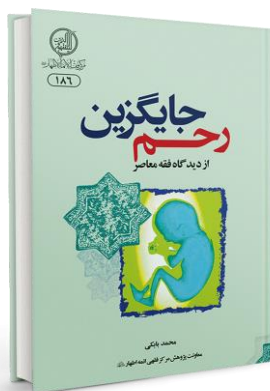
واکاوی انرژی درمانی و هیپنوتیزم

انرژی درمانی و هیپنوتیزم، روشی درمانی هستند که به دلیل عدم دخالت داروهای شیمیایی می‌توانند سلامت بیمار را تضمین کنند و روزه‌روز بر کارایی آنها افزوده می‌شود. از سوی دیگر، با توجه به اینکه دو پدیده مذکور فعلی از افعال مکلفان هستند، ضروری است حکم شرعی آنها مورد بررسی قرار گیرد. مؤلف کتاب انرژی درمانی و هیپنوتیزم کوشیده

است با طرح مباحثی، مانند انطباق سحر بر این دو پدیده - طبق برخی مبانی - تسخیر انسان، جنّ و روح، وجود اضرار به نفس در برخی مراتب این دو پدیده، و خبردهی از غیب، حکم جواز انرژی درمانی و هیپنوتیزم را بدون در نظر داشتن عناوین ثانویه تبیین کند.

رحم جایگزین از دیدگاه فقه معاصر

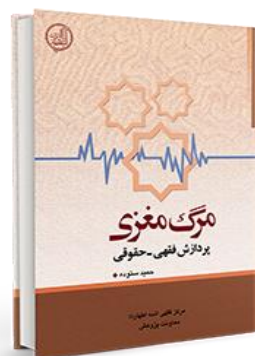

باروری به شیوه‌های پزشکی، کشت و انتقال جنین و اجاره رحم از مسایل فقهی - پزشکی عصر حاضر است که از آنها به عنوان مسایل فقه پزشکی یاد می‌شود که در هر دو علم مورد بحث و تحقیق قرار گرفته و چالش‌های بسیاری را فرا روی دو دانش نهاده است؛ دانش فقه با تکیه بر

منابع و قواعد استنباط، در مواجهه با پرسش‌ها اصل و فرعی پیرامون مسایل رحم اجاره‌ای همانند حرمت یا جواز باروری پزشکی، اجاره رحم، کشت جنین در رحم دیگر، وضعیت قرابت و نسب و آثار شرعی و حقوقی مترتب بر آن طرح شده و احکام آن، وظایف و آثار وضعی فراوانی را طرح کرده است که در این کتاب به بررسی اجتهادی آنها پرداخته شده است.

مرگ مغزی، پردازش فقهی - حقوقی

ساختار اصلی کتاب مرگ مغزی در سه بخش سامان یافته است، که در بخش نخست جستاری در موضوع‌شناسی مرگ مغزی از منظر فقه پزشکی و سپس کاوشی در ساحت فقهی و حقوقی آن صورت گرفته است. تبیین کلیات و مقدمات بحث و تعیین دامنه آن در بخش نخست، و معیارهای تمیز و تشخیص مرگ در بخش دوم و مسایل حقوقی و فقهی مطرح در این زمینه، همانند برداشت اعضای فرد دچار مرگ مغزی و احکام مرتبط با آن در بخش سوم تدوین شده است.

بانک استفتائات فقه پزشکی ۱ و ۲

حوزه پزشکی، یکی از عرصه‌های پر ابتلا و دارای اهمیت است که با پیشرفت سریع دانش پزشکی، پرسش‌های بسیاری را پیش‌روی فقیهان

قرار داده است؛ به عنوان نمونه مسایلی در زمینه انرژی درمانی، جراحی‌های زیبایی و ترمیمی، سقط درمانی، پیوند اعضا، آزمایش‌ها و تحقیقات پزشکی، انواع باروری، گستره وسیع انواع درمان، سلول‌های بنیادی، شیوه‌های آموزش مطرح شده‌اند که فقیهان بر اساس نظام فقهی شیعه به آنها پاسخ گفته‌اند.

این عرصه به دلیل ابتلای مردم به آن، همواره مورد توجه فقیهان بوده و آنان کوشیده‌اند که مسایل و پرسش‌های ایجادشده را رصد کرده و با تحلیل اجتهادی ادله اصولی و فقهی، به تبیین شایسته پاسخ‌های مناسب پردازند. از این‌روی، هر یک از مراجع تقلید، بر اساس سؤال‌های مقلدان و محققان، اقدام به پاسخ‌گویی پرسش‌های مطرح کرده‌اند.

تجمع استفتانات فقه پزشکی، از دیدگاه فقیهان بزرگ، می‌تواند برای پژوهشگران این عرصه به‌طور خاص و برای عموم خوانندگان به‌طور عام مفید باشد؛ افزون بر اینکه می‌تواند بخشی از زیرساخت‌های تکامل گرایش میان‌رشته‌ای فقه پزشکی را فراهم آورد.

در کتاب بانک استفتانات همّت بر آن بوده است تا نظرات و استفتانات مراجع ذیل، بر اساس عناوین مشخص و کاربردی در فقه پزشکی، به ترتیب حروف الفبا تهیه و دسته‌بندی شود، تا امکان دسترسی سریع‌تر خوانندگان به آنها فراهم آید.

حضرت آیت‌الله بهجت	حضرت آیت‌الله تبریزی
حضرت آیت‌الله خامنه‌ای	حضرت امام خمینی
حضرت آیت‌الله خویی	حضرت آیت‌الله سبحانی
حضرت آیت‌الله سیستانی	حضرت آیت‌الله شیری زنجانی
حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی	حضرت آیت‌الله فاضل لنکرانی
حضرت آیت‌الله وحید خراسانی	حضرت آیت‌الله گلپایگانی

روایات فقه پزشکی

روایات، مهم‌ترین منبع دستیابی به احکام الهی در عرصه‌های مختلف است، از این رو بررسی هر موضوع و حکم فقهی بدون پژوهش در سنت اهل بیت علیهم‌السلام به نتیجه قابل اطمینان نمی‌رسد.

پژوهش حاضر به بررسی سند و دلالت روایات در موضوعاتی همانند: اتلاف و ضمان پزشکی، روایات مرتبط با بارداری، تعیین جنسیت، راه‌های پیشگیری از بچه‌دار شدن، روایات درمان، سقط جنین، کالبدشکافی و تشریح، معاینه و درمان توسط پزشک از جنس مخالف، اضرار به نفس خود و دیگران، افشای اسرار بیماران، روایات عیوب فسخ نکاح و ملاک بکارت و وظایف دولت در برابر بیماران به روش اجتهادی پرداخته است.

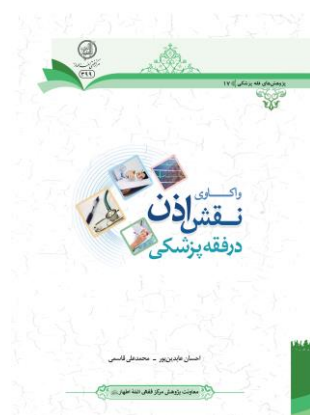

واکاوی فقهی غربالگری

غربالگری در دوره جنینی، آزمایش‌هایی است که در راستای تشخیص وضعیت جنین، صورت می‌پذیرد، تا با کشف بیماری‌های مختلف، از تولد کودکان ناقص‌الخلقه پیشگیری نماید، اما این مسئله از آن روی که در زمره رفتار اختیاری والدین و پزشکان جای می‌گیرد، از منظر فقه دارای بایدها و نبایدهایی است که مؤلف در این کتاب کوشیده است با تبیین موضوع‌شناسی غربالگری، پیامدها، وظایف تکلیفی و وضعی آن را با روش اجتهادی از منابع اصیل فقهی استنباط کند.

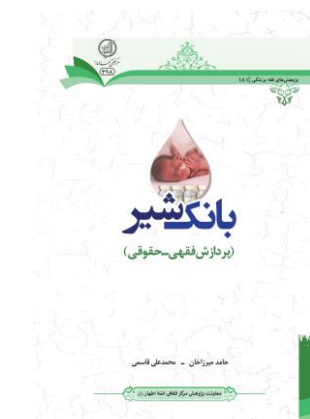

واکاوی نقش اذن در فقه پزشکی

مسئله اذن و اثار وضعی و تکلیفی آن در فقه پزشکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند تأثیر بسزایی در روابط حقوقی و اجتماعی پزشکان و بیماران داشته باشد. پژوهش حاضر با روش اجتهادی به بررسی مسائل گوناگون این موضوع می‌پردازد و بر آن است تا با بررسی مباحثی همچون مفهوم اذن و واژگان مرتبط، مبانی فقهی مشروعیت تصرف در اعضای بدن و تأثیرگذاری سلطه انسان بر جسم، به بایدها و نبایدهای فقهی مرتبط با این موضوع دست یابد.

بانک شیر

فقیهان اسلام، در مباحث گوناگون فقه، به تبیین مباحث رضاع و شیردهی پرداخته‌اند و امروزه با گسترش روش‌های جدید در موضوع شیردهی از قبیل تأسیس بانک‌های ذخیره‌سازی شیر مادران، شیردهی القائی، کشف و پاسخ به پرسش‌های نوپدید در این عرصه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

پژوهش حاضر، ضمن بیان موضوع‌شناسی بانک شیر و شیردهی القائی از نظرگاه پزشکان، با روش اجتهادی به کشف احکام و وظایف شرعی و تبیین مسائل فقهی و حقوقی بانک شیر پرداخته و به بررسی موضوعات مختلفی همانند: تحقق رضاع با شیردهی از بانک شیر، مالکیت شیر، اذن در تهیه و تصرف در شیرهای ذخیره شده، شیردهی القائی و فروعات جدید می‌پردازد.

مقالات منتشر شده در دو فصلنامه فقه و اجتهاد

ر	عنوان مقاله	نویسنده	نوع مقاله	تاریخ چاپ	نشریه	شماره
۱	تغییر جنسیت و مسایل فراروی آن	محمد مهدی کریمی نیا	علمی تخصصی	۱۳۹۳	فقه و اجتهاد	۱
۲	آسیب به سلامت روانی و مسأله تعیین ارش؛ پردازش فقهی - حقوقی	حمید ستوده خراسانی	علمی تخصصی	۱۳۹۴	فقه و اجتهاد	۳
۳	حکم درمان بیمار با عدم تمکن مالی	علی جهانیان	علمی تخصصی	۱۳۹۴	فقه و اجتهاد	۳
۴	تغییر جنسیت والدین یا فرزند و تأثیر آن بر مسأله توارث میان آن دو از منظر فقه امامیه	محمد مهدی کریمی نیا و سعید کاوه	علمی تخصصی	۱۳۹۶	فقه و اجتهاد	۸
۵	بررسی فقهی خرید و فروش خون بند ناف	محمد علی قاسمی	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۶	هیپنوتیزم درمانی در فقه امامیه	عباس نوری	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۷	تغییر جنسیت در احکام فقهی با تأکید بر دیدگاه آیت الله شیخ محمد جواد فاضل لنکرانی	حبیب عبدالواحد ساعدی	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۸	بررسی فقهی و حقوقی ژن درمانی	مجتبی صبوری	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۹	محرمانگی اسرار بیماران در آینه فقه	عمار نصرالهی	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۱۰	بررسی تحقق رضاع با شیردهی از بانک شیر	حامد میرزاخان	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۱۱	واکاوی فقهی ضمان پزشک در برداشت اعضا	احسان عابدین پور	علمی تخصصی	۱۳۹۷	فقه و اجتهاد	۹
۱۲	تعیین نسب مادری نوزاد در ترمیم ژنتیکی زیگوت و تخمک	حمید ستوده و رضا پور صدقی	علمی تخصصی	۱۳۹۸	فقه و اجتهاد	۱۱
۱۳	بررسی فقهی ضمان ناشی از انتقال بیماری مسری	سید مجتبی میرتبار	علمی تخصصی	۱۳۹۸	فقه و اجتهاد	۱۲

گزارش توصیفی منشورات فقه پزشکی □ ۴۷

۱۴	واکاوی تعارض قاعده لعان با نتایج آزمایش DNA	محمد جواد صفایی	علمی تخصصی	۱۳۹۹	فقه و اجتهاد	۱۳
۱۵	مشروعیت باروری زنان مجرد	سید عبدالحسین موسوی نیا و محمدعلی قاسمی	علمی تخصصی	۱۴۰۰	فقه و اجتهاد	۱۵
۱۶	واکاوی فقهی استقرار نطفه در روایات و تأثیر آن در احکام سقط جنین از منظر فقه	محمدعلی قاسمی و سیدصادق رضوی	علمی تخصصی	۱۴۰۰	فقه و اجتهاد	۱۶
۱۷	بررسی فقهی مصلحت در افشای اسرار بیماران	عمار نصراللهی نیا	علمی تخصصی	۱۴۰۱	فقه و اجتهاد	۱۸
۱۸	کاربست ادله حرمت اسراف و تبذیر در حکم فقهی اضرار به نفس	حسن مهدوی	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و اجتهاد	۱۹
۱۹	لزوم تخصص پزشک با رویکرد انتقادی به دیدگاه صاحب جواهر	سیدامیر علمدار قهفرخی	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و اجتهاد	۱۹

چکیده مقالات

۱. تغییر جنسیت و مسایل فراروی آن^۱

یکی از مسایل جدید فقهی و حقوقی، بحث تغییر جنسیت است. در این میان پرسش‌های زیادی فراروی فقه و حقوق قرار گرفته است؛ از جمله اینکه آیا این عمل از نظر اسلام جایز است یا نه؟

تقریباً تمام فقها و حقوق‌دانان اهل سنت که در این زمینه اظهار نظر کرده‌اند عمل تغییر جنسیت را حرام، و این کار را نوعی «تغییر در خلقت خدا» دانسته‌اند. اکثریت قریب به اتفاق فقهای شیعه تغییر جنسیت را به شرط اینکه ملازم با کارهای حرام دیگری، مانند لمس و نظر حرام نباشد جایز می‌دانند. از نظر آنان، ما دلیل و مدرکی بر حرمت تغییر جنسیت نداریم.

پژوهش حاضر، جواز یا حرمت تغییر جنسیت و برخی احکام فقهی مربوط به آن را مورد بررسی قرار می‌دهد؛ احکام و مسایلی هم چون: بقای ازدواج، مهریه، ارث، عده، عناوین خانوادگی و ولایت و سرپرستی کودکان.

آنچه در این مقاله مطرح می‌شود نگاهی کلی به مسایل مهم و اساسی این موضوع است. البته بررسی تفصیلی این مسایل نیازمند نوشتاری دیگر است.

(شماره ۱)

۱. محمدمهدی کریمی‌نیا: دانش آموخته مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام و معاون پژوهشی مرکز تخصصی فضا. (مقاله پژوهشی)

۲. آسیب به سلامت روانی و مسأله تعیین ارش؛ پردازش فقهی - حقوقی^۱

موضوع این مقاله درباره بررسی مبانی فقهی مشروعیت تعیین ارش در خصوص انواع صدمات و اختلالات روانی کمتر از جنون است که ممکن است در پی سوانح و حوادث گوناگون، بر انسان عارض گردد. به نظر می‌رسد که اگر اختلالات روانی، از پیامدهای اجتناب‌ناپذیر جنایت نباشد، ارش عوارض مزبور، جداگانه ثابت بوده و معیار ضمان نیز استناد عرفی جنایت است. از منظر حقوقی نیز با توجه به ثبوت ارکان مسئولیت مدنی، جانی متعدّد به جبران خسارات ناشی از اختلالات روانی خواهد بود. (شماره سه)

۳. حکم درمان بیمار با عدم تمکّن مالی^۲

امروزه برخی از بیماران به جهت عدم تمکّن مالی، قادر به تأمین هزینه‌های درمانی نیستند. از این‌رو ممکن است جان بیمار مسلمان به مخاطره افتد و گاه موجب نقص و خسارت جبران‌ناپذیری گردد. در این مقاله تلاش شده است که با تنقیح مناط در موارد مشابه، ضرورت حفظ جان بیمار مسلمان در مشاغل پزشکی اثبات شود. در این مقاله بیان شده که با توجه به روایات، امام علیه السلام مسئول زندگی فقیران و درماندگان جامعه است و تمامی هزینه‌های درمان این‌گونه افراد بر عهده وی می‌باشد، و با توجه به اینکه در عصر غیبت، فقیهان شیعه عهده‌دار امور شرعی مسلمانان خواهند بود در صورت عدم امکان تأمین مالی درمان از سوی بیت‌المال، هزینه‌های یادشده، بر عهده عموم مسلمانان می‌باشد. از این‌رو در این نوشتار با رویکردی توصیفی، تحلیلی - اجتهادی به بررسی دیدگاه‌های فقیهان در این زمینه پرداخته می‌شود. (شماره سه)

۱. حمید ستوده خراسانی: استاد سطح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

۲. علی جهانیان: پژوهشگر و استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

۴. تغییر جنسیت والدین یا فرزند و تأثیر آن بر مسئله توارث میان آن دو از منظر فقه امامیه^۱

از مسایل جدید فقهی، مسئله تغییر جنسیت و تأثیر آن بر مسایل ارث است. با پیشرفت‌های چشمگیر علم جراحی، زمینه و امکان تغییر جنسیت در تمام کشورها فراهم شده است. در این میان با توجه به شمار نسبتاً زیاد افراد تغییر جنسیت یافته در ایران و خلأ قانونی در خصوص این اشخاص، مباحثی در فقه و حقوق مطرح می‌شود؛ از جمله در مورد سهم الارث فرزندان تغییر جنسیت یافته از پدر و مادر و نیز سهم الارث پدر و مادر تغییر جنسیت یافته از فرزندان خود. روش پژوهش کتابخانه‌ای و جستجو در منابع فقهی به‌ویژه بررسی دیدگاه تمام فقه‌های معاصر شیعه است که در این باره اظهار نظر کرده‌اند. یافته‌ی پژوهش نشان می‌دهد ملاک ارث فرزندان در فرض تغییر جنسیت آنها، جنسیت کنونی فرزند است و در مورد وضع ارث پدر و مادر تغییر جنسیت یافته، احتمالاتی وجود دارد که از میان آنها، احتمال قوی‌تر این است که اولاً رابطه توارث میان پدر و مادر و فرزندان قطع نمی‌شود؛ ثانیاً میزان ارث پدر یا مادری که تغییر جنسیت داده، بر اساس زمان انعقاد نطفه است. (شماره ۸)

۱. نویسندگان: محمد مهدی کریمی نیا، سطح چهار حوزه علمیه قم و دکترای قرآن و علوم جامعه المصطفی صلی الله علیه و آله، استادیار دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم؛ سعید کاوه، مقاله پژوهشی، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی. (مقاله پژوهشی)

۵. بررسی فقهی خرید و فروش خون بند ناف^۱

امروزه خون بند ناف یکی از منابع غنی سلول‌های بنیادی است که به دلایل گوناگون و مزایای فراوان، بهره‌گیری از آن در درمان برخی بیماری‌های دشوار درمان، در اولویت قرار دارد؛ از این رو دارای مالیت و ارزش بسیاری خواهد بود. بر این اساس این پرسش جدی طرح می‌شود که آیا خرید و فروش خون بند ناف جایز است و وجوه توجیه خرید و فروش آن چیست؟ با بررسی ادله فقهی و تحقیق در مسئله خرید و فروش اشیای نجس می‌توان حکم بیع این فراورده با ارزش را مشخص کرد.

بررسی این پرسش و فرضیه، در وهله نخست با موضوع‌شناسی و در مرحله بعد با شناسایی حکم معاملات اشیای نجس و عناوین مجوزه و نقد و تحلیل اجتهادی ادله صورت می‌گیرد. با بررسی ادله حرمت استفاده و خرید و فروش خون این نتیجه به دست می‌آید که خرید و فروش خون بند ناف به دلیل مالیت و فواید فراوان آن، هیچ اشکال و مانعی ندارد و بیع و استفاده‌های درمانی و علمی از آن جایز است و همه دلایل منع بیع خون ناظر به صورتی است که خون، منفعت عقلایی و شرعی نداشته باشد و به نیت استفاده در خوردن و آشامیدن و منافع حرام معامله شود. بنابراین ادله منع، شامل بیع خون بند ناف نخواهد شد. (شماره ۹)

۱. محمدعلی قاسمی، دکتری از جامعة المصطفی العالمیة و مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی انجمن اطهار علیهم‌السلام. (مقاله پژوهشی)

۶. هیپنوتیزم درمانی در فقه امامیه^۱

هیپنوتیزم از موضوعات نوپدید نیست؛ ولی درباره مسائل آن بحث مفصلی شکل نگرفته و لازم است در نوشته‌های علمی در خصوص موضوع‌شناسی و احکام فقهی آن بحث‌های علمی مناسبی صورت گیرد. تحقیق حاضر به بررسی تطبیقی احکام هیپنوتیزم در فقه امامیه و ارائه راهکارهای صحیح شرعی در کاربرد هیپنوتیزم در درمان با متد فقهی از ادله اربعه می‌پردازد که در آن به جهات متعددی، مانند تطبیق سحر، ضرری بودن، تسلط بر جن و روح و تسلیط آنان بر آدمی، اخبار از غیب و ارتباط با جن و روح، تجسس در امور دیگران پرداخته شده و در نهایت درباره تحلیل کاربردهای هیپنوتیزم در پزشکی و ارائه راهکارهای مطابق موازین شرعی گفتگو می‌شود. نتایج پژوهش نشان می‌دهد:

۱. هیپنوتیزم چنانچه خالی از تلقینات غیرواقعی باشد، عنوان سحر بر هیچ‌یک از درجات آن منطبق نیست و از جهت خطراتی که در پی دارد، باید بین آگاهانه و ناآگاهانه بودن هیپنوتیزم و همچنین بین کاربرد درمانی و غیردرمانی آن تفصیل داد؛ در صورت ناآگاهانه بودن، اگر هیپنوتیزم مستلزم ایذای سوژه مسلمان باشد یا خطرات جانی داشته باشد، محکوم حرمت است و در صورت آگاهانه بودن نیز اگر مستلزم خطرات جانی باشد و غرض عقلایی مهمی نداشته باشد، محکوم حرمت است؛ ولی از جهت درمان چنانچه تحمّل بیماری حرجی یا ضرری باشد و درمان به آن منحصر باشد، روایات و سیره بر جواز آن دلالت دارد.^۲
۲. روش‌های هیپنوتیزم متداول در رشته‌های گوناگون پزشکی اگر از سوی متخصصان و به‌دور از تلقینات غیرواقعی انجام شود، بی‌اشکال است. (شماره ۹)

۱. عباس نوری: استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

۷. تغییر جنسیت در احکام فقهی با تأکید بر دیدگاه آیت‌الله محمد جواد فاضل لنکرانی^۱

تغییر جنسیت حقیقی از مسایل نوظهوری است که بر فرض امکان پزشکی و جواز شرعی، به لحاظ تغییر عناوین مرد و زن، منشأ اختلاف برخی احکام مترتب بر این عناوین می‌شود. مقاله حاضر در ابوابی که این عناوین در آنها تأثیر بسزایی دارد، مانند نکاح، قضاوت، شهادت، حدود و دیات، این مسئله را با رجوع به فتاوی فقها با تأکید بر آراء آیت‌الله محمد جواد فاضل لنکرانی واکاوی فقهی کرده است. نوشته حاضر با تأکید بر ترتب احکام بر عناوین فقه، چنین نتیجه می‌گیرد که پس از تغییر جنسیت حقیقی، احکام کیفری با عنوان جدید تطابق داده می‌شود و احکام پیش از تغییر جنسیت، به احکام جدید تبدیل می‌شود؛ ولی تغییر جنسیت به تغییر در احکامی منجر نمی‌گردد که با عنوان پدر و مادر جعل شده‌اند. (شماره ۹)

۸. بررسی فقهی و حقوقی ژن‌درمانی^۲

تحقیقات ژنتیک و ژن‌درمانی همچنان که روش‌های درمانی و یافته‌های جدیدی را بر دانش پزشکی افزوده، چالش‌های فقهی و حقوقی بسیاری نیز در برابر دانشوران این حوزه نهاده است. یکی از اصلی‌ترین مسائلی که در این حوزه

۱. حبیب عبدالواحد ساعدی: دانش پژوه خارج حوزه علمیه قم و دانشجوی دکتری علوم اقتصاد اسلامی جامعة المصطفی العالمیه. (مقاله پژوهشی)

(ترجمه نوروز صابری دانشجوی دکتری علوم اقتصاد اسلامی جامعة المصطفی العالمیه).

۲. مجتبی صبوری: پژوهشگر مرکز تخصصی ائمه اطهار علیهم‌السلام و دانشجوی دکتری مدرسی معارف دانشگاه علامه طباطبائی رحمته‌الله. (مقاله پژوهشی)

مطرح است، جواز یا عدم جواز زن درمانی و آثار حقوقی مترتب بر آن است. در مقاله پیش رو با بهره‌گیری از روش توصیفی - تحلیلی، برخی یافته‌های پزشکی زن درمانی ارائه شده و حکم فقهی آنها بر اساس آرای فقهای امامیه و نیز مسایل حقوقی متناسب، واکاوی شده است.

حاصل پژوهش اینکه در فقه اسلامی بنا بر ادله وجوب حفظ نفس و ادله ضرورت مداوا و اصل برائت، بهره‌گیری از مزایای این فناوری جایز است و هیچ‌یک از اشکالات فقهی بر آن وارد نیست. همچنین درباره مسئولیت کیفری پژوهشگران و حقوق سوژه‌های انسانی در آزمایش‌های ژنتیکی و روش‌های درمانی جدید، مانند زن درمانی - طبق مقررات موجود - انجام آزمایش برای درمان بیماری یا بهره‌گیری از روش‌های درمانی جدید، چنانچه همراه با رضایت و برائت بیمار باشد و موازین علمی و فنی نیز رعایت شود، پژوهشگر و پزشک را از مسئولیت معاف می‌کند. (شماره ۹)

۹. محرمانگی اسرار بیماران در آینه فقه^۱

بی‌گمان حریم خصوصی یکی از مهمترین مباحث اجتماعی است که از زوایای مختلف می‌توان به بررسی و پژوهش در آن پرداخت. یکی از موضوعات حریم خصوصی، محرمانگی اسرار بیماران است که در مباحث اخلاق پزشکی مورد توجه است و احکام فقهی آن نیز به سبب گستره ابتلا و فراگیری، اهمیتی ویژه دارد و نیازمند بررسی فقهی جدی است. در راستای بررسی این پرسش و فرضیه، از روش توصیفی - تحلیلی استفاده می‌شود تا با تحلیل به روش استنباطی و

۱. عمار نصراللهی: استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

اجتهادی داده‌ها، احکام گوناگون محرمانگی پزشکی روشن شود؛ به این نیت که بایدها و نبایدهای فقهی و وظایف پزشکان و کادر درمانی در این زمینه، تبیین قابل اطمینانی یابد. دلایل عامی، هم‌چون ممنوعیت خیانت در امانت، ادله حرمت تجسس، شکستن سوگند پزشکی و دلیل‌های خاصی، مانند آیه حرمت افشای راز و روایات معتبر بر تحریم افشای اسرار بیماران دلالت دارند و حکم آن را در زوایای گوناگون روشن می‌کنند. (شماره ۹)

۱۰. بررسی تحقق رضاع با شیردهی از بانک شیر^۱

تحقق قرابت شرعی از طریق شیر مادران ذخیره‌شده در بانک‌های شیر، مسئله‌ای است که با شکل‌گیری بانک‌های شیر مطرح شده است و از احکام مستحدثه به شمار می‌آید؛ بانک‌های شیری که شیر مادرانی را که دارای شیر مازاد هستند، برای استفاده کودکانی که به شیر مادر دسترسی ندارند، ذخیره می‌کند. نوشتار پیش‌رو با روش اجتهادی و تمسک به آیات و روایات و بررسی دو دیدگاه موجود در این موضوع به این مسئله پرداخته است. نتیجه این پژوهش نشان می‌دهد نمی‌توان شرط‌بودن مکیدن از پستان را برای محرم‌شدن اثبات کرد و رضاع شرعی در استفاده از شیرهای موجود در بانک شیر صورت می‌گیرد و با لحاظ مخالفت این دیدگاه با مشهور فقها، بنا بر احتیاط واجب شرایط محرم‌شدن ناشی از قرابت باید رعایت شود. (شماره ۹)

۱. حامد میرزاخان: دانش آموخته سطح ۴ حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

۱۱. واکاوی فقهی ضمان پزشک در برداشت اعضا^۱

برداشت اعضا جهت درمان سایر بیماران است که با اذن اهداکنندگان صورت می‌گیرد و یکی از راه‌های متداول درمان است؛ ولی مسئولیت پزشک در برابر قطع عضو و ترس ناشی از آن، گاه به عنصری منفی تبدیل شده و موجب می‌شود از انجام این کار پرهیز کند؛ در حالی که به نظر می‌رسد اذن اهداکنندگان به پزشک در برداشت اعضای بدن در رفع مسئولیت از پزشک مؤثر باشد. در پژوهش حاضر، نخست دیدگاه‌های موجود در ضمان پزشک در برداشت اعضا بررسی می‌گردد؛ سپس ادله این دیدگاه‌ها، یعنی ضمان و عدم ضمان پزشک و دلالت آن مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. حاصل پژوهش اینکه پزشک در قبال آسیب‌های بدنی حاصل از درمان، در صورتی که حاذق باشد و از وظایف درمانی خارج نشده باشد، ضامن نخواهد بود؛ چرا که تمامی ادله مربوط به ضمان پزشک با وجود مآذون‌بودن وی، مخدوش و دلایل عدم ضمان وی، تمام می‌باشد. (شماره ۹)

۱۲. تعیین نسب مادری نوزاد در ترمیم ژنتیکی زیگوت و تخمک^۲

یکی از شیوه‌های ژن درمانی در ناهنجاری‌های جنینی، دریافت میتوکندری اهدایی از تخمک ثالث است که با روش انتقال پیش هسته و روش انتقال تخمک و ابزارهای مختلف آن، از نظر فقهی دارای مسایل مهمی است؛ از آن جمله بحث نسب مادری چنین فرزندی است که از این روش به دنیا می‌آید. از این رو، این

۱. احسان عابدین‌پور: مدرس سطوح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

۲. حمید ستوده: استادیار گروه معارف دانشگاه علوم پزشکی ایران؛ استاد سطوح عالی حوزه

علمیه قم؛ رضا پورصدقی: استاد سطوح عالی حوزه علمیه قم. (مقاله پژوهشی)

نوشته به روش تحلیلی و استنباطی با رجوع به منابع فقهی به سبک کتابخانه‌ای نسب مادری نوزاد حاصل از دستکاری ژنتیکی را مورد بررسی قرار می‌دهد و چنین می‌نماید که هر چند در صدر اسلام و عرب جاهلی ملاک مادر بودن، حمل و ولادت کودک بوده است و اصلاً از وجود تخمک و تکون کودک از آن، خبر نداشتند؛ ولی تأکید عرف این زمان بر اهمّیت نقش تخمک و هسته آن در تولید انسان، ارتکازات عرفی عصر نزول را تحلیل و تبیین می‌کند؛ به ویژه آنکه از دیدگاه لغوی و عرفی، «أم» به معنای اصل هر چیز و عماد آن است و از این رو، صاحب هسته تخمک، مادر شرعی نوزاد آزمایشگاهی محسوب می‌گردد و نسب برای او ثابت است؛ زیرا پیدایش اصل جنین از ترکیب کروموزم‌های هسته تخمک با اسپرم مرد می‌باشد. (شماره ۱۱)

۱۳. بررسی فقهی ضمان ناشی از انتقال بیماری مسری^۱

شیوع بیماری‌های واگیردار با ماهیتی نوعاً کشنده تهدیدی علیه امنیت سلامت شمرده می‌شوند؛ بنابراین کنترل رفتار بیماران، محدودسازی آنها و در نتیجه، جلوگیری از انتشار آن در میان افراد جامعه، از مسایل مهم حوزه پزشکی است. در این راستا یکی از تدابیر راهبردی در کنترل بیماری، توجّه دادن به مسئولیت مدنی - کیفری و ضمان‌آور بودن انتقال این نوع از بیماری‌هاست. بر این اساس، پرسش پیش‌رو آن است که در آموزه‌های دینی، در صورت رعایت نکردن وظایف شهروندی و انتقال بیماری مسری به دیگران، چه مسئولیت‌هایی متوجّه فرد ناقل است؟ آیا ضمانتی در قبال خسارت‌های ناشی از بیماری متوجّه فرد انتقال‌دهنده خواهد بود؟ به نظر می‌رسد اگرچه جبران خسارت‌های مستند به انتقال‌دهنده

۱. سید محبتی میرتبار: پژوهشگر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام). (مقاله پژوهشی)

بیماری، امری مسلّم به شمار می‌رود؛ ولی ویژگی‌هایی، مانند میزان کشندگی بیماری، علم و جهل طرفین از آلودگی، دشواری‌هایی را در احراز، استناد و اثبات نوع مسئولیت و ضمان حاصل از آن پدید آورده است؛ از این‌رو در نوشتار حاضر به روش تحلیلی - اجتهادی و با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای به بررسی حالت‌های گوناگون انتقال پرداخته است و نتیجه آن شد که اگر فرد از بیماری خود و کشندگی آن آگاهی داشته باشد و عمداً با انتقال بیماری موجب فوت دیگری شود، از عملکرد وی با عنوان قتل عمد یاد می‌شود و سزاوار قصاص است و در مواردی که بیماری کشنده نباشد و منجر به قتل شود، شبه عمد است و محکوم به پرداخت دیه خواهد بود و در نهایت، اگر شخص از بیماری خود آگاهی نداشته باشد و با انتقال موجب فوت دیگری شود، عمل او خطای محض به شمار می‌رود که ضمان آن بر عهده عاقله است. (شماره ۱۱)

۱۴. واکاوی تعارض قاعده لعان با نتایج آزمایش DNA^۱

یکی از راه‌هایی که شریعت اسلامی برای نفی نسب قرار داده، لعان است که نسبت فرزندی میان پدر و کودک با انجام لعان از بین می‌رود؛ ولی ممکن است با آزمایش ژنتیک اثبات شود فرزند متعلّق به پدر خود است؛ بنابراین مسئله تعارض بین لعان با نتایج آزمایش DNA و تقدّم لعان یا آزمایش ژنتیک بر یکدیگر، از مسایلی است که قابلیت تحلیل و بررسی دارد. این مقاله با روش کشف و استنباط احکام از ادلّه به بررسی تعارض یادشده پرداخته و به این یافته علمی رسیده است که با توجّه به علم‌آور بودن نتایج آزمایشگاهی، در کنار لعان می‌تواند طریقی مستقلّ برای نفی نسب باشد. همچنین از آنجا که لعان منوط به

۱. محمد جواد صفایی: دانش پژوه مرکز فقهی ائمه اطهار (عج). (مقاله پژوهشی)

علم لاعن است، نمی‌توان به سبب نتیجه آزمایش ژنتیک، حق لعن را از او سلب کرد. افزون بر این در صورت تعارض، هرکدام به صورت مستقل، مدلول خود را اثبات می‌کنند و نمی‌توان به سبب علم ژنتیک، حجیت لعان را سلب کرد. (شماره ۱۳)

۱۵. مشروعیت باروری زنان مجرد با سلول‌های بنیادی خود آنان

توسعه مرزهای علم موجب ایجاد پرسش‌های جدید فقهی بسیاری شده است. با توجه به تحقق یافتن تبدیل سلول‌های بنیادی به اسپرم در فضای آزمایشگاهی و همچنین افزایش شمار دختران مجرد، امکان ایجاد اسپرم از سلول‌های بنیادی خود انسان فراهم آمده است. در صورت ورود این مهم به فضای درمانگاهی و بالینی می‌توان تصور کرد، زنان مجرد با بهره‌گیری از سلول‌های بنیادی خود و تبدیل آن به اسپرم، قابلیت باروری داشته باشند؛ بنابراین این پرسش مطرح می‌شود که از منظر فقه، بارور کردن بانوان مجرد با اسپرم تهیه‌شده از سلول‌های بنیادی خودشان چه حکمی دارد؟ به نظر می‌رسد از دلایل گوناگون می‌توان در راستای استنباط حکم شرعی این مسئله کمک گرفت؛ بنابراین پژوهش حاضر به روش تحلیلی - اجتهادی به بررسی ادله فقهی موافق و مخالف در این موضوع می‌پردازد و این دستاورد را در پی خواهد داشت که ادله نافی و ناهی قابل جواب خواهند بود و با جواز چنین عملی، آثار بسزایی در مسائل گوناگونی مانند مسئله راهبردی جمعیت، مسئله نسب و مباحث مربوط به نسل‌های آینده بر جا می‌گذارد. البته با وجود اینکه بر اساس ادله و صناعت، حکم به جواز را نتیجه گرفتیم؛ ولی ممکن است از منظر دیگری مانند منافات با شمس‌الفقاهه یا مذاق شریعت و مانند آن قائل به ممنوعیت شد که دستاوردی شخصی قلمداد می‌شود. (شماره ۱۵)

۱۶. واکاوی فقهی استقرار نطفه در روایات و تأثیر آن در احکام سقط جنین از منظر فقه^۱

عموم فقیهان بر این باورند که از بین بردن نطفه استقرار یافته در رحم حرام است؛ ولی آنچه باعث اختلاف دیدگاه و پدید آمدن نظرهای گوناگون شده، ابهام در مفهوم استقرار نطفه است. بی گمان تبیین این مفهوم می تواند موجب وحدت آرا شود؛ بنابراین باید با روش اجتهادی به این پرسش پاسخ داد که مفهوم استقرار نطفه و تأثیر آن در مسئله سقط جنین چیست؛ سه عنوان «افراغ نطفه در رحم»، «لقاح اسپرم و تخمک در رحم» و «لانه گزینی نطفه در جداره رحم» را می توان به عنوان احتمالاتی در مورد معنای استقرار نطفه مطرح کرد. با توجه به قراین لغوی و عرفی و با توجه به فرایند تشکیل جنین از نگاه علم جنین شناسی، هم چنین با بررسی روایات مرتبط با موضوع سقط جنین، روشن خواهد شد که مراد از استقرار نطفه، لانه گزینی جنین در دیواره رحم است؛ در نتیجه از بین بردن نطفه پیش از مرحله لانه گزینی از مصادیق حرمت سقط جنین نخواهد بود؛ اما از هنگام لانه گزینی (استقرار نطفه) چنین کاری حرام خواهد بود. (شماره ۱۶)

۱. محمدعلی قاسمی و سیدصادق رضوی.

۱۷. بررسی فقهی نقش مصلحت در افشای اسرار بیماران^۱

نقش محوری مصلحت در فقه استدلالی شیعه بر کسی پوشیده نیست تا جایی که بسیاری از فقیهان، احکام را تابع مصالح و مفاسد می‌دانند. یکی از ساحت‌های مهم تأثیرگذاری اندیشه فقه مصلحت‌محور، حوزه موضوعات نوپیدای فقه پزشکی است که می‌توان بر چالش‌های فراروی این عرصه فایق آمد. کارکرد مصلحت در تزامن بین حفظ اسرار بیمار و رعایت مصالح مهم و مورد تأکید شریعت، از جمله مسائلی است که نیازمند تأمل و تحقیق شایسته در این حوزه می‌باشد. مسئله‌ای که تاکنون به صورت جدی در حوزه فقه پزشکی بدان پرداخته نشده است. در نوشتار حاضر با تکیه بر روش توصیفی - تحلیلی و ابزار گردآوری کتابخانه‌ای، تزامن بین مصالح مورد تحلیل واقع شده تا مواردی که دارای ملاک‌های مهمتری از حفظ حریم خصوصی بیمار هستند، شناسایی شوند؛ مواردی، مانند جلوگیری از سرایت بیماری، مشورت‌دادن درباره ویژگی‌های افراد، آزمایش‌های قبل از ازدواج، شهادت در محاکم، جلوگیری از ارتکاب جرم، دفاع پزشک از عملکرد خویش، اهداف آموزشی و تحقیقاتی. (شماره ۱۸)

۱. عمار نصراللهی نیا.

۱۸. کاربست ادله حرمت اسراف و تبذیر در حکم فقهی اضرار به نفس^۱

یکی از مسائل مهم در حوزه فقه پزشکی، مساله زیان رساندن انسان به جسم خویش است که در اصطلاح به آن اضرار به نفس گفته می شود. در ظاهر هیچ یک از فقیهان، در حرمت اضرار به نفسی که به هلاکت نفس یا قطع عضو منتهی شود، تردید نکرده اند؛ ولی اضرارهای کمتر از حد اهلاك و قطع عضو، مورد اختلاف واقع شده و مشهور فقیهان، به عدم جواز آن و برخی دیگر به جواز آن قائل شده اند. قائلان به حرمت، ادله گوناگونی را برای آن اقامه کرده اند؛ ولی هیچ یک از آنان به ادله حرمت اسراف و تبذیر استناد نکرده است. این پژوهش با روش توصیفی تحلیلی و ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه ای به این پرسش پاسخ می دهد که: آیا با استناد به ادله حرمت اسراف و تبذیر، می توان حرمت اضرار به نفس را به مقدار کمتر از اهلاك نفس و قطع عضو، اثبات کرد یا نه؟ یعنی آیا ادله ای که بر حرمت اسراف و تبذیر دلالت دارند، در مساله اضرار به نفس نیز دارای کاربرد هستند یا نه؟ یافته های این پژوهش نشان می دهد که شیوه های گوناگونی برای استناد به ادله حرمت اسراف و تبذیر قابل تصور است؛ ولی تنها شیوه صحیح، استفاده از روش تنقیح مناط و اولویت عقلایی است که می تواند اولویت حفظ نفس را در مقایسه با اموال درک کند. بنابراین، بهره گیری از ادله حرمت اسراف برای اثبات حرمت اضرار به نفس، ممکن است. (شماره ۱۹)

۱. حسن مهدوی.

۱۹. لزوم تخصص پزشکی با رویکرد انتقادی به دیدگاه صاحب جواهر^۱

صاحب جواهر نسبت به «حکم تکلیفی» درمان، بر اساس احوال «درمانگر»، سه گانه: «تخصص»، «بی تخصصی» و «اکتفا به تجربیات عادی در درمان» را تشکیل داده و با تکیه به برخی روایات، صورت اخیر را جایز دانسته‌اند. با توجه به اهمیت موضوع و زمینه سوء استفاده از این دیدگاه، پژوهش پیش رو با روش توصیفی تحلیلی و ابزار گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای به ارزیابی آن پرداخته و نشان داده که چنین درمانی مصداق خطرپذیری بوده؛ قاعده اولی شرعی و عقلی، بر حرمت و قبح خطرپذیری است. مستندات ایشان هم به سبب ضعف سند یا ناتمامی دلالت، نمی‌تواند مسئله را از تحت قاعده بیرون آورد؛ در ضمن، طبق ادله‌ی پرشماری، تخصص در پزشکی لازم است. ازاین رو دیدگاه صاحب جواهر پذیرفتنی نیست، دست کم بر اطلاق کلامشان نمی‌توان صحه گذاشت و هر درمان و دارویی را با تجربه عادی تجویز کرد. این پژوهش ادعای ایشان را مختص به زمان‌های گذشته دانسته و با دستاوردهای کنونی پزشکی، به این نتیجه رسیده که امروزه خوددرمانی با درمان‌های پرخطر یا داروهای شیمیایی آسیب‌زا، به طور مطلق جایز نیست و در بیماری‌های خطرناک نیز بسنده کردن به درمان‌های خانگی و داروهای سطحی جایز نیست؛ بلکه باید براساس دانش روز پزشکی، رفتار کرد. اما در بیماری‌های غیر خطرناک، درمان‌های سنتی و داروهای گیاهی بی‌ضرر اشکال ندارد و مورد اخیر می‌تواند مصداق مدعای صاحب جواهر باشد. (شماره ۱۹)

۱. سید امیر علمدار قهفرخی.

مقالات منتشر شده در فصلنامه‌های خارج از مرکز

ردیف	عنوان مقاله	نویسنده	نوع مقاله	تاریخ چاپ	نشریه
۱	حکم فقهی سقط جنین در معرض مرگ برای حفظ سلامتی مادر	حسن مهدوی	علمی پژوهشی	۱۴۰۱	تا اجتهاد
۲	کاوش فقهی در مالکیت مادر بر سلول‌های بنیادی خون بند ناف	محمدعلی قاسمی	علمی پژوهشی	۱۳۹۹	تا اجتهاد
۳	چیستی، چرایی و چگونگی فقه پزشکی	محمدعلی قاسمی	علمی پژوهشی	۱۳۹۹	فقه
۴	اندیشه فقهی حکم افشای اسرار بیماران در فقه مقارن	عمار نصراللهی نیا	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاہت
۵	واکاوی چالش‌های فقهی محرمانگی نسب در اهدای جنین (ارث، نسب، نفقه، دیه)	سید جلیل طاهری	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاہت
۶	حمایت دین از سلامت کودک ممیز با اعتبار اذن او به درمان‌های سطحی	احسان عابدین پور	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاہت
۷	واکاوری فقهی عمل زیبایی پیکرتراشی	حامد میرزاخان	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاہت
۸	نقش اذن شوهر در گرفتن جنین اهدایی جهت درمان ناباروری با نگاه به آیه "قیومیت" و آیه "معروف"	سید هدایت الله میرسالاری	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاہت

۹	بررسی فقهی - حقوقی تعارض قاعده فراش با نتایج آزمایش DNA	محمدجواد صفایی	علمی تخصصی	۱۴۰۲	فقه و فقاهاست
۱۰	حکم فقهی سقط جنین در شرف مرگ برای حفظ مادر از مخاطرات کمتر از مرگ	حسن مهدوی	علمی پژوهشی	۱۴۰۱	پژوهش‌های فقهی تا اجتهاد
۱۱	بررسی فقهی نشر محرمیت رضاعی شیر حاصل از تلقیح مصنوعی	مهدی زارعی	علمی پژوهشی	۱۴۰۲	پژوهش‌های فقهی تا اجتهاد
۱۲	بررسی فقهی بیهوشی اختیاری در موارد غیرضرور	محمدجواد صفائی راد، محمدحسین صالح نیا	علمی پژوهشی	۱۴۰۲	فقه

نشست‌های علمی گروه

عنوان نشست	تاریخ نشست	دبیر نشست	ارایه‌دهنده	ناقد/ناقدان
تلقیح مصنوعی	۱۳۹۹/۱۲/۶	محمدعلی قاسمی	آیت الله فاضل لنکرانی	---
بررسی فقهی نسب و آثار آن در باروری‌های مصنوعی	۱۳۸۵/۷/۳۱	محمد مهدی کریمی نیا	محمد قائنی	سید علی علوی قزوینی
سقط جنین از منظر فقه و حقوق با رویکرد به مسایل نوظهور	۱۳۹۳/۳/۸	حمید ستوده	محمد قائنی	محمود عباسی محمدجواد سلمی‌زاده
جنین‌شناسی		محمدعلی قاسمی	محمد قائنی و دکتر طباطبایی	---

---	محمد قائنی و دکتر عباسی	حمید ستوده	۱۳۹۰/۱۲/۱۱	مرگ مغزی (۱) (با رویکرد فقهی و حقوقی)
---	محمد قائنی دکتر عباسی	حمید ستوده	۱۳۹۱/۲/۱۳	مرگ مغزی (۲) (با رویکرد فقهی و حقوقی)
---	دکتر محمد مهدی کریمی نیا	محمد علی قاسمی	۱۳۹۸/۱۱/۲۵	تغییر جنسیت و مسایل نو پیدا
---	محمد قائنی دکتر سید محمد رضا طباطبایی	محمد علی قاسمی	۱۳۹۸/۱۱/۲	مراحل جنین از منظر متون دینی و پزشکی
سید علی علوی قزوینی	آیت الله قائنی	محمد مهدی کریمی نیا	۱۳۸۷/۸/۱	بررسی فقهی نسب و آثار آن در باروری های مصنوعی
---	آیت الله علیدوست	عمار نصراللهی نیا	۱۳۹۹/۹/۱۵	مذاق شریعت در مسایل مستحدثه با محوریت فقه پزشکی
---	دکتر قدیر، آیت الله فاضل لنکرانی	محمد علی قاسمی	۱۴۰۰/۱۰/۸	واکاوی فقهی واکسن کرونا
----	آیت الله قائنی، دکتر سید رضا طباطبایی	محمد علی قاسمی	۱۴۰۰/۱۱/۶	چالش های فقهی اهدای جنین
----	دکتر محمد علی قاسمی، دکتر مقدادی، دکتر محمود عباسی	احسان عابدین پور	۱۴۰۰/۱۲/۱۳	چالش های فقهی و حقوقی مسئولیت مدنی پزشکان

-----	محمد جواد فاضل لنکرانی	محمدعلی قاسمی	۱۴۰۲/۰۸/۳	پیامدهای منفی قانون اهداء اسپریم
-----	جواد حبیبی تبار و عباس مقدم	رضا احمدوند	۱۴۰۲/۱۰/۱۳	بررسی تطبیقی زمان ولوج روح در فقه و پزشکی
-----	مسعود آذربایجانی	حامد میرزاخان	۱۴۰۲/۱۰/۲۰	نظام مسائل فقه روان‌شناسی
-----	حمید ستوده	حامد میرزاخان	۱۴۰۲/۱۰/۲۶	اختلالات روانی و تاثیر آن بر احکام فقهی و حقوقی
-----	محمد علی قاسمی	محمد علی قاسمی	۱۴۰۲/۱۲/۰۳	آینده پژوهی چالش‌های اهداء اسپریم و جنین
-----	محمد مهدی مقدادی	سیدهدایت‌الله میرسالاری	۱۴۰۲/۱۲/۱۹	مسئولیت مدنی بیمارستانها در برابر آسیبه‌های وارده به بیماران از منظر فقه و حقوق اسلامی
-----	آیت الله محمد محمدی قائینی و دکتر عباس مقدم	رضا احمدوند	۱۴۰۳/۰۲/۰۵	بررسی فقهی پزشکی عبادات و عقود افراد دارای اختلالات شنیداری و گفتاری

کرسی‌های علمی ترویجی گروه

عنوان کرسی	تاریخ برگزاری	مشخصات دبیر	ارایه‌دهنده	ناقد/ناقدان
تقابل دیدگاه‌های ظهورساز از آیات قرآن در حکم درمان ناباروری	۱۴۰۲/۰۸/۱۰	سید هدایت‌الله میرسالاری	محمد محمدی قائینی	محمد نجفی یزدی
نشر محرمیت رضاعی شیر حاصل از تلقیح مصنوعی	۱۴۰۲/۰۹/۰۱	سید هدایت‌الله میرسالاری	مهدی زارعی	محمد جواد صفایی
تغییر جنسیت از دیدگاه امام خمینی علیه السلام و ضرورت تصویب قانون جامع تغییر جنسیت	۱۴۰۲/۱۰/۲۱	-----	محمد مهدی کریمی نیا	محمد علی قاسمی
بررسی و نقد مقاله "تقویت رحم با اجزای غیر اسپرمی منی مرد اجنبی"	۱۴۰۳/۰۲/۲۵	مسعود بندار	سید هدایت‌الله میرسالاری	سید صادق رضوی

نشست‌های نقد کتاب گروه

عنوان نقد کتاب	تاریخ نشست	دبیر نشست	مؤلف	ناقد/ناقدان
تغییر جنسیت	۱۳۸۹/۰۲/۱۸	محمدعلی قاسمی	محمد مهدی کریمی نیا	آیت الله فاضل لنکرانی
انرژی درمانی و هیپنوتیزم	۱۴۰۰/۹/۹	محمدعلی قاسمی	عباس نوری	نقد گروهی
سقط درمانی	۱۴۰۰/۱۲/۱۵	سید هدایت‌الله میرسالاری	سید محسن مرتضوی	نقد گروهی

طرح‌های پژوهشی گروه

ردیف	عنوان	نویسنده	توضیحات
۱	مسئولیت دولت در برابر بیماری‌های واگیر دار	عمار نصراله‌ی نیا	در حال تدوین
۲	قواعد فقه پزشکی	محمدعلی قاسمی - مسعود بندگان	در حال تدوین
۳	بررسی فقهی و حقوقی منشور حقوق بیمار	محمد علی قاسمی	در حال تدوین
۴	بررسی فقهی و حقوقی دستمزد پزشکان	حامد میرزاخان	آماده چاپ
۵	بانک جنین	سید هدایت‌الله میرسالاری	آماده چاپ
۶	بانک سلول‌های بنیادین	سید جلیل طاهری	آماده چاپ
۷	بانک پوست	سید عبدالحسین موسوی‌نیا	آماده چاپ
۸	اختلالات خواب	حسن مهدوی	آماده چاپ
۹	چالش‌های اهدای اسپرم	محمدعلی قاسمی	آماده چاپ
۱۰	نظام مسائل فقه روان‌شناسی	حامد میرزاخان	در حال تدوین
۱۱	درس‌نامه تلقیح مصنوعی	سید هدایت‌الله میرسالاری	در حال تدوین
۱۲	درس‌نامه موضوعی‌شناسی فقه پزشکی	رضا احمدوند	در حال تدوین
۱۳	درس‌نامه احکام فقه پزشکی	محمدعلی قاسمی	در حال تدوین

۷۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۱۴	واکاوی فقهی و حقوقی بانک اسپرم و تخمک	حامد میرزاخان - حسن مهدوی	در حال تدوین
۱۵	فقه پیشگیری	محمدعلی قاسمی - حبیب الله عباسی	در حال تدوین

موضوعات مصوب رساله‌های دوره فقه پزشکی

ردیف	دانش پژوه	عنوان رساله	استاد راهنما	استاد مشاور
۱	احسان عابدین پور	احکام فقهی اهدای جنین باتاکید بر قانون مصوب ۱۳۸۲	دکتر علوی قزوینی	دکتر مقدادی
۲	عمار نصرالهی نیا	واکاوی مراحل جنین در متون دینی و پزشکی و آثار فقهی آن	آیت الله فاضل لنکرانی	دکتر طباطبائی
۳	علی اسلامی فر	حکم فقهی کرایونیک (سرمازیستی) و احکام مترتب بر آن	دکتر قاسمی	دکتر طباطبائی
۴	سید مجتبی میرتبار	آثار بیماری های واگیر از منظر فقه امامیه	دکتر مقدادی	دکتر محمد صالحی مازندرانی

پژوهشگران برتر گروه

یکی از برنامه‌های سالانه مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام تعیین و تمجید از پژوهشگران برتر این مرکز می‌باشد. پژوهشگران گروه فقه پزشکی از بدو تأسیس تا سال ۱۴۰۰ بارها حایز رتبه‌های برتر این برنامه سالانه شده‌اند. اسامی برخی از برگزیدگان عبارتند از:

۱. حجت الاسلام دکتر محمدعلی قاسمی در ۵ دوره حایز رتبه پژوهشگر برتر.
۲. حجت الاسلام دکتر ستوده حایز رتبه پژوهشگر برتر.
۳. حجج الاسلام حسن مهدوی و حامد میرزاخان به عنوان پژوهشگر شایسته تقدیر.

بخش آموزش

بخش آموزش گروه

مقدمه

در پرتو پیشرفت علم و تغییر سبک زندگی انسان عصر مدرن، مسایل و موضوعات چالشی پیش روی عالمان و فقیهان دین قرار گرفته است و هرروزه به نمونه‌های آن افزوده می‌شود، تا جایی که به جرأت می‌توان مسایل نوپیدا را بیشتر از مسایل پیشین دانست؛ ازاین‌رو در راستای پاسخ‌گویی به مسایل مستحده، نیازمند تأسیس و تدوین فقه‌های تخصصی و میان‌رشته‌ای هستیم تا بتوان با موضوع‌شناسی و بررسی عالمانه بر اساس ادله فقهی - اصولی، حکم مسایل جدید را استنباط کرد.

گسترش روزافزون قلمرو علم فقه، پیدایش مسایل مستحده فراوان، پاسخ‌گویی به نیازهای فقهی روزآمد جامعه، برنامه‌ریزی برای رشد متوازن فقه در مسایل موردابتلای پزشکی در جهت نظام‌سازی و ارتقای توانایی پاسخ‌گویی و تعیین وظیفه مکلفان، ضرورت ایجاد رشته و گرایش تخصصی با عنوان فقه پزشکی را مطرح ساخته است که باید با مطالعه و بررسی پرسش‌های مبنایی و زیرساختی صورت پذیرد.

پیشرفت دانش پزشکی، کشف عرصه‌های نوین و ابتلای عموم مردم با مسایل بهداشتی و درمانی، فقه پزشکی را به یکی از مهمترین عرصه‌های

فقه‌های تخصصی تبدیل کرده است، از این رو، با تأکید و دستور رییس محترم مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام حضرت آیت‌الله حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی - دامت برکاته - مبنی بر ضرورت تأسیس رشته فقه پزشکی، گروه فقه پزشکی اقدام به تدوین سرفصل‌های رشته فقه پزشکی و به برگزاری دوره‌های آموزشی در این حوزه نموده است؛ به امید آنکه در سایه توجهات حضرت بقیة الله الاعظم علیه‌السلام گامی مؤثر در مسیر اعتلای فقه شیعه برداشته شود.

اهداف دوره تخصصی فقه پزشکی

- شناخت نسبت به حوزه مسایل پزشکی و تحقیق و تحلیل فقهی موضوعات آن؛
- تربیت محقق در خصوص فقه پزشکی؛ (دستیابی به قدرت استنباط در رشته تخصصی و مجتهد متجّزّی در موضوعات مرتبط با فقه پزشکی)
- تربیت مدرّس برای مقاطع تحصیلی عالی در فقه پزشکی؛
- تولید و گسترش مرزهای دانش در فقه پزشکی؛
- کاربردی کردن فقه به منظور طّراحی نظام پزشکی و پرستاری بر پایه فقه اسلامی؛
- ترویج و دفاع علمی از فقه اهل بیت علیهم‌السلام و پاسخ‌گویی به مسایل نوپدید و مورد نیاز اهل شریعت، بر اساس اصول و قوانین اجتهادی در سایه فقه جواهری و پویا.

تقسیمات کلی دروس فقه پزشکی

به طور کلی، در رشته فقه پزشکی می‌توان به تحقیق در موضوعات کلی ذیل پرداخت:

۱. **فقه معاینه:** «فقه معاینه» عرصه وسیعی از فعالیت‌های پزشکی را شامل می‌شود که در بسیاری از رشته‌های پزشکی که اقدام به تشخیص بیماری می‌کنند، مشترک است.

۲. **فقه درمان:** «فقه درمان» گرایش دیگری در فقه پزشکی است که در این عرصه، روش‌های درمانی تهاجمی و غیر تهاجمی، مانند دارو درمانی، جراحی، یا رفتار درمانی از منظر فقهی مورد بررسی می‌گیرد.

۳. **فقه تحقیقات نوین پزشکی:** «فقه فناوری‌های نوین پزشکی» شامل دست‌آوردهای جدید علم پزشکی، مانند پیوند اعضا، مهندسی ژنتیک، سلول‌های بنیادین و... است که در این عرصه، مسایل جدید فراوانی پیش روی فقه اسلامی قرار گرفته است و فقه باید به نیازهای مطرح در این زمینه پاسخی قابل اطمینان ارائه دهد.

۴. **فقه بهداشت و سلامت:** «فقه بهداشت و سلامت» به بررسی مدل‌ها و ابزارهای پایش بهداشت فردی و اجتماعی و نیز سنجش سلامت روانی و معنوی در مقاطع مختلف سنی (قبل از تولد تا پایان حیات) همچنین به بررسی مسایل فقهی ارائه مراقبت‌های معنوی و چالش‌های فقهی آن در سطوح مختلف پیشگیری از بیماری می‌پردازد.

نکته شایان توجه اینکه در مباحث آموزشی این رشته، دانش‌پژوهان پس از گذراندن دروس عمومی فقه و اصول و پذیرش در آزمون ورودی با شاخه‌های مختلف علوم پزشکی و پزشکی قانونی، آیات و احکام طبّی، فتاوی مرتبط با پزشکی، پژوهش در احادیث پزشکی، موضوع‌شناسی فقهی در حوزه علوم پزشکی و نیز تشریح اصول و قواعد مرتبط با فقه پزشکی، آشنا خواهند شد.

برخی از ویژگی‌های دوره فقه پزشکی

زمان دوره: ۴ سال

تعداد پذیرش: برای هر دوره بین ۷-۱۰ نفر بر اساس شرایط، مورد پذیرش قرار می‌گیرند.

ویژگی شرکت کنندگان در آزمون: افرادی که در آزمون ورودی شرکت می‌کنند دست کم باید دارای سابقه ۷ سال شرکت در درس خارج اصول و فقه باشند.
تعهد دانش پژوهان: دانش پژوهان پس از قبولی در آزمون ورودی تعهد شرعی و اخلاقی می‌دهند که دوره را به پایان برسانند و به شرایط مورد پذیرش عمل نمایند.

کمک هزینه دانش پژوهان: ماهانه کمک هزینه مناسب تحصیلی به دانش پژوهان پرداخت می‌شود.

دوره آموزش تنوری شیوه نگارش

آموزش تنوری شیوه نگارش در سه سطح باید انجام پذیرد، تا به صورت تکاملی سبب رشد مهارت دانش پژوهان در ارایه تحقیقات شود:

۱. آموزش شیوه نگارش در سطح مقدماتی؛
۲. آموزش شیوه نگارش در سطح متوسطه؛
۳. آموزش شیوه نگارش در سطح عالی.

دیگر برنامه‌های دوره آموزشی

- نشست نقد کتاب
- بازدید از نمایشگاه انتقال خون؛ مرکز ژنتیک و سایر مراکز مرتبط.

کارهای مطالعاتی و تقویت برخی مباحث و نقد و بررسی

برخی از کارهای صورت گرفته در راستای تقویت پژوهش در دانش پژوهان فقه پزشکی مطالعه کتاب‌هایی در زمینه فقه پزشکی و نقد آن و نشست با نویسندگان، مانند:

۱. تغییر جنسیت؛
۲. انرژی درمانی و هیپنوتیزم؛
۳. پیشگیری و سقط درمانی در آینه فقه.

نقد مقالات با عناوین ذیل توسط دانش پژوهان

نام مقاله	نویسنده مقاله
جراحی زیبایی و شرایط معافیت پزشک از مسئولیت کیفری	محمود عباسی، محبوبه طالبی رستمی
واکاوی استفاد از روش‌های اورژانسی جلوگیری از بارداری	محمد فائزی، محمد حسین صالح‌نیا
اعمال قاعده غرور در چارچوب مسئولیت مدنی پزشکی	عباس کریمی، سید محمد آذین
بررسی انطباق مسئولیت پزشک در فقه امامیه با اصل حسن نیت	علی جعفری، محمد رضا رهبرپور

دکتر محمد تقی فخلعی، سید علی جبار گلباغی ماسوله	بررسی ادله مشروعیت خرید و فروش اعضای بدن در فقه شیعه
محمد حکیم، حبیب‌الله طاهری	واکاوی شرط اعتبار کارشناسی پزشکی در اثبات دیه منفعت عضو، از منظر فقه امامیه
محمد عدنانی	قاعده لاضرر و کاربرد آن در فقه پزشکی
یوسف مرادی، محمد رضا کیخا، حسین خاکپور	بررسی پیوند اعضای حیوان نجس العین و مردار به انسان از نظر فقه امامیه
سعید نظری توکلی	باروری با تخمک‌اهدایی و بررسی مشروعیت و آثار آن در فقه امامیه
اعظم نظری	بررسی فقهی نسب کودک پدید آمده از تلقیح مصنوعی
حسین حیدری، نسرین کریمی، محسن ملک افضلی اردکانی، فاطمه تنها	حکم اخذ وجه مازاد بر تعرفه توسط پزشکان (زیر میزی) در مراکز خصوصی از منظر فقه و حقوق
عادل ساریخانی، اسماعیل بابایی	وظیفه پزشک در صورت مخالفت بیمار با درمان
امید آسمانی، محمد علی خووسندیان، فرزاد محمودیان	چالش‌های اجرایی قواعد نفی عسر و حرج؛ لاضرر و اضطرار در سقط درمانی
فاطمه کراچیان؛ سید محمد صدری؛ احمد باقری، حیدر امیر پور، محمد صادق جمشیدی راد	جایگاه حق تصرف والدین بر جنین؛ حق اختصاص یا مالکیت؟

محکم فقهی سلب حیات از جنین‌های آزمایشگاهی	محمد رسول آهنگران؛ نور احمد انسیه
اختیار زوجه در جلوگیری از بارداری و ضمانت اجرای آن	فاطمه قدرتی
استقرار رحم و تأثیر آن بر احکام مترتب بر جنین در فقه اسلامی و حقوق موضوعه	سعید نظری توکلی، ابراهیم جوانمرد فرخانی
شروط صحت اجاره در اجاره رحم	محسن مرتضوی؛ صدیقه نوروزی
ابعاد فقهی و حقوقی بیماری‌های واگیر خطرناک و سریع‌الانتشار از منظر قاعده وجوب دفع ضرر محتمل	احمد احسانی‌فر

طرح تحقیقی آیات فقه پزشکی و فروع فقهی جواهر الکلام

دانش‌پژوهان دوره فقه پزشکی موظف هستند آیات متناسب با فقه پزشکی را در هر جزء از قرآن کریم استخراج و تبیین نمایند. همچنین دانش‌پژوهان موظفند فروع فقهی متناسب با فقه پزشکی را در مجلدات جواهر الکلام استخراج کنند.

تقویت نگارش مقالات تابستانی

برخی از عناوین مقالات تدوین شده در تابستان ۱۴۰۰

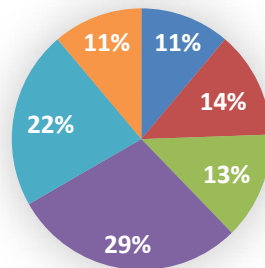
۱. مسئولیت و وظایف دولت در برابر بیماری‌های واگیردار (جناب آقای نصراللهی)؛

۲. چالش لعان با آزمایش DNA (جناب آقای صفایی)؛

۳. ضمان در زمینه بیماری‌های واگیر (جناب آقای میرتبار)؛

آمار دانش‌پژوهان

آمار دانش‌پژوهان فقه پزشکی

ورودی 1398: تعداد 6 نفر ■ ورودی 1397: تعداد 5 نفر
ورودی 1400: تعداد 13 نفر ■ ورودی 1399: تعداد 6 نفر
ورودی 1402: تعداد 5 نفر ■ ورودی 1401: تعداد 10 نفر

گزارش بازدیدهای گروه از مراکز پزشکی و آزمایشگاهی مرتبط

گروه فقه پزشکی در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مجموعاً از چهار مرکز تحقیقاتی و درمانی بازدید به عمل آورده است که به استحضار می‌رساند:

۱. سازمان انتقال خون استان قم؛ این بازدید در تاریخ ۴ دی ماه سال ۹۹ صورت گرفت. در این بازدید که جناب دکتر طباطبایی و دکتر قاسمی نیز حضور داشتند، جناب آقای دکتر کیبیری معاون محترم سازمان انتقال خون استان قم، به تشریح فعالیت‌های بخش‌های سازمان پرداختند و دانش‌پژوهان را با مراحل اهداء خون آشنا کردند. در این فرایند، فرد ابتدا تحت معاینه قرار می‌گیرد تا مشخص شود که دچار بیماری و مشکلی نباشد و پس از تأیید پزشک مربوط، اهداء خون صورت می‌گیرد. بعد از بازدید از مراحل مزبور، قسمت‌های دیگر مورد بازدید قرار گرفت، از جمله اتاق‌هایی که در آن گروه‌های خونی مشخص می‌شود؛ مراحلی که در آن خون گرفته شده آنالیز شده و به پلاکت‌ها و سرم و گلبول‌ها که برای بیماران مورد نیاز است تقسیم می‌شود. در انتهای این بازدید نیز به بررسی برخی مسایل فقهی پیرامون خون و فرآورده‌های آن پرداخته شد.

۲. آزمایشگاه ژنتیک خاتم؛ بازدید از این مرکز تحقیقاتی در تاریخ ۱۸ دی ۹۹ برگزار شد. در این جلسه، جناب آقای دکتر قاسمی و دکتر طباطبایی حضور داشتند. جناب آقای دکتر کلهر از متخصصان ژنتیک به تشریح فعالیت‌های این مرکز پرداختند و دانش‌پژوهان را با بخش‌های گوناگون آن مرکز آشنا کردند. ابتدا نمونه خون از بیمار گرفته می‌شود و بعد روی کروموزوم‌های آن آزمایش صورت

می‌گیرد. با مشاهده دقیق وضعیت ژنتیکی بیمار، اختلالات احتمالی مشخص می‌شود و در بحث‌های مربوط به غربالگری هم قابلیت استفاده خواهد داشت.

۳. مرکز آزمایشگاهی فرجاد؛ این دیدار در تاریخ ۱۶ بهمن ۹۹ برگزار شد. در این بازدید، دانش پژوهان با مراحل مختلف آزمایشگاهی خون و نمونه‌گیری آشنا شدند و جناب آقای دکتر طباطبایی به همراه سوپروایزر آزمایشگاه، به توضیحاتی پیرامون روند نمونه‌گیری و نتیجه آزمایش پرداختند. در این آزمایشگاه نمونه‌گیری از خون، ادرار و مدفوع صورت می‌گیرد. در قسمت هماتولوژی و خون‌شناسی دستگاه‌های سانتریفیوژ خون را از سرم جا می‌کنند. البته تست‌ها هم متفاوت است و جدا سازی بر اساس آن صورت می‌گیرد. در برخی موارد سرم و در برخی موارد پلاسمای خون مورد آزمایش قرار می‌گیرد. موارد دیگر، مثل پلاکت‌ها، گلبول‌های قرمز و سفید و هموگلوبین و هماتوکریت هم در تست‌های دیگری ارزیابی می‌شوند. در قسمت بیوشیمی، تست‌های قند و چربی و سدیم و پتاسیم انجام می‌شود.

گروه تشخیصی - درمانی فرجاد با تکیه بر اصل هم‌افزایی کار گروهی، یکپارچه‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های مدون، در راستای ارتقای سطح سلامت و با مشارکت گروهی از مراکز آزمایشگاهی، تصویربرداری و درمانی از زمستان سال ۹۲ فعالیت خود را با شعار "فرجاد، طرحی نو برای ارتقای سلامت" آغاز نموده است. مشاوره، غربالگری، تشخیص به موقع و درمان مناسب بیماران (به ویژه بیماران سرطانی)، ارکان اساسی و هدف مشترک تمامی مراکز تحت مدیریت فرجاد می‌باشد.

۴. مرکز درمان ناباروری طه‌ورا؛ این دیدار در تاریخ ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰

گزارش بازدیدهای گروه از مراکز پزشکی و آزمایشگاهی مرتبط □ ۸۳

برگزار شد که جناب آقای دکتر طباطبایی از مسئولان مرکز، به تشریح مراحل نمونه‌گیری اسپرم و تخمک و تلقیح مصنوعی پرداختند. کلینیک فوق تخصصی درمان ناباروری و جراحی محدود طه‌ورا؛ نخستین کلینیک فوق تخصصی درمان خونریزی‌های غیرطبیعی رحمی در ایران با پزشکان مجرب و تجهیزات به‌روز است که در سه بخش زنان، اورولوژی، درمان ناباروری خدمات تخصصی ارائه می‌دهد. خدمات تخصصی برای درمان ناباروری: اهدا و فریز جنین، اهدای تخمک، میکرواینجکشن IVF و IUI می‌باشد. دارای بخش‌های: اورولوژی، زنان، ناباروری، فرزندآوری سالم، روان‌شناسی، تغذیه و طب مکمل است و همچنین این بازدید از این مرکز در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ برای دانش‌پژوهان گروه تکرار شد.

تورتهالی (اردوی علمی اصفهان)

بازدید جمعی از استعدادهای برتر دارای زمینه مطالعاتی و تحقیقاتی فقه پزشکی از پژوهشکده ناباروری و شبیه‌سازی رویان اصفهان و آشنایی با توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه تجهیزات پزشکی در اصفهان انجام شد.

عینی‌سازی تجربیات علمی، آشنایی با توانمندی‌های نظام اسلامی و ارتباط با عینیت حل مسئله را از جمله اهداف این تور می‌توان نام برد.

گفتنی است این تور با حضور ۱۵ نفر از استعدادهای برتر این عرصه برگزار و بازدید از مجموعه آزمایشگاه‌ها علمی و شبیه‌سازی، کارخانه دانش‌بینان بهیار صنعت، بنیاد مهدویت، مقبره شهدای تخته فولاد و آکواریوم پارک نوژیان از جمله برنامه‌های این تور به شمار می‌رود.

این تور به همت دفتر حمایت از جامعه نخبگانی مرکز خدمات حوزه‌های

۸۴ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

علمیه سراسر کشور و با همکاری کارگروه فقه پزشکی مرکز ائمه اطهار علیهم السلام برگزار گردید و جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر قاسمی از اساتید سطوح عالی، استاد راهنما، مشاور، داور در زمینه فقه پزشکی و جناب آقای دکتر طباطبائی قمی، مدیر موسسه ناباروری طه‌ورا بعنوان اساتید همراه حضور داشتند.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها

۱. ضرورت کشف ضوابط جدید در فقه

آیت الله فاضل لنکرانی

حوزه: ما تصمیم داریم که در این مجموعه اساتید فقه پزشکی تربیت شوند تا جامعه از آنها استفاده کند؛ چرا که استاد خوب و کارکرده در این عرصه‌ها کم است؛ بنابراین ما طلاب و علاقه‌مندان به تحصیل در این رشته‌ها و فقه‌های مضاف باید از الان خودتان را آماده و مجهز کنید.^۱

خبرگزاری حوزه

خانه کل اخبار مراجع و علما حوزه علمیه قم استان ها بین الملل علم فرهنگ بانوان عکس فیلم و صوت ارتباط با ما

Feb 27, 2022 | ۱۴۴۴ رجب ۲۵ | ۱۴۰۰ اسفند ۸

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

۱۵:۴۸ - ۱۴:۰۰ آبان ۱۴۰۰

آیت الله فاضل لنکرانی:

کشف ضوابط جدید در فقه بسیار مهم است که باید با جدیت دنبال شود

حوزه/ ما تصمیم داریم که در این مجموعه اساتید فقه آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی پزشکی تربیت شوند تا جامعه از آنها استفاده کند چرا که استاد خوب و کار کرده در این عرصه ها کم است لذا شما طلاب و علاقه مندان به تحصیل در این رشته ها و فقه های مضاف باید از الان خودتان را آماده و مجهز کنید.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی امروز در مراسم افتتاحیه دروس گروه های فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) که در سالن امام خمینی(ره) این مرکز برگزار شد در جمع داوطلبان و طلاب علاقه مند به شرکت در این رشته ها در سخنانی به تبیین اهمیت و توجه به فقه های مضاف از جمله فقه پزشکی پرداخت؛ گفت: گروه های فقه پزشکی که در این مرکز راه اندازی شده اند امید است که با قدرت استمرار پیدا کنند و در آینده فضلا با برنامه بهتر وارد این عرصه شوند.

وی ضمن درخواست از فضایی مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) گفت: اگر در برنامه های این مرکز خلاء هایی وجود دارد حتما اطلاع دهید تا این خلاء ها به خوبی برطرف شوند، آیت پزشکی ای که جمع آوری شده است بسیار زمان برده و ارزشمند است اما هنوز جای کار بیشتر و دقیق تر وجود دارد.

۱. لب، مرک قفقر، ائمه اطهار(ع) را داشت؛ ما تصمیم دادیم که در آید، مجموعه اساتید فقه بانسک، ت دست شدند

اوقات شرعی

شم

اذان صبح ۰۵:۱۶

طلوع آفتاب ۰۶:۳۸

اذان ظهر ۱۲:۱۹

غروب خورشید ۱۸:۰۰

اذان مغرب ۱۸:۱۸

نیمه شب شرعی ۲۳:۳۸

پربازدیدترین

جزئیات ضرب و شتم روحانی قزوینی و همسرش به خاطر دفاع از حق مردم | دستگیری ضارب | درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری

سومین دوره آمادگی آزمون استندآپس آموزش و پرورش برگزار می‌شود

امام جمعه کاشان: سرایر رهبر معظم انقلاب عکس / آیت الله فاضل لنکرانی بر سر مزار آیت الله العظمی صافی گلپایگانی(ره)

تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی از طرف مداحان و خطای استان قم

سخن گویند: هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است

حدیث روز / توصیه‌های صمدیپاشی

نگاهی بر فعالیت های سیاسی امام کاظم (علیه السلام)

گزارش تفصیلی از نشست جامعه منبری‌های

اوقات شرعی

شم

اذان صبح ۰۵:۱۶

طلوع آفتاب ۰۶:۳۸

اذان ظهر ۱۲:۱۹

غروب خورشید ۱۸:۰۰

اذان مغرب ۱۸:۱۸

نیمه شب شرعی ۲۳:۳۸

پربازدیدترین

جزئیات ضرب و شتم روحانی قزوینی و همسرش به خاطر دفاع از حق مردم | دستگیری ضارب | درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری

سومین دوره آمادگی آزمون استندآپس آموزش و پرورش برگزار می‌شود

امام جمعه کاشان: سرایر رهبر معظم انقلاب عکس / آیت الله فاضل لنکرانی بر سر مزار آیت الله العظمی صافی گلپایگانی(ره)

تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی از طرف مداحان و خطای استان قم

سخن گویند: هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است

حدیث روز / توصیه‌های صمدیپاشی

نگاهی بر فعالیت های سیاسی امام کاظم (علیه السلام)

گزارش تفصیلی از نشست جامعه منبری‌های

اوقات شرعی

شم

اذان صبح ۰۵:۱۶

طلوع آفتاب ۰۶:۳۸

اذان ظهر ۱۲:۱۹

غروب خورشید ۱۸:۰۰

اذان مغرب ۱۸:۱۸

نیمه شب شرعی ۲۳:۳۸

پربازدیدترین

جزئیات ضرب و شتم روحانی قزوینی و همسرش به خاطر دفاع از حق مردم | دستگیری ضارب | درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری

سومین دوره آمادگی آزمون استندآپس آموزش و پرورش برگزار می‌شود

امام جمعه کاشان: سرایر رهبر معظم انقلاب عکس / آیت الله فاضل لنکرانی بر سر مزار آیت الله العظمی صافی گلپایگانی(ره)

تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی از طرف مداحان و خطای استان قم

سخن گویند: هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است

حدیث روز / توصیه‌های صمدیپاشی

نگاهی بر فعالیت های سیاسی امام کاظم (علیه السلام)

گزارش تفصیلی از نشست جامعه منبری‌های

1. <https://hawzahnews.com/xbqny>

۸۶ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۲. افتتاح دروس گروه‌های فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

[illegible]

فقہ پزشکی

حوزه:

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، مراسم افتتاحیه دروس گروه‌های فقه پزیشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام امروز صبح در سالن امام خمینی رحمه‌الله این مرکز و با حضور و سخنرانی آیات محمدجواد فاضل لنکرانی و ابوالقاسم علیدوست برگزار شد.

در این مراسم که با حضور دانش‌پژوهان دروس فقه پزشکی این مرکز برگزار شد، آیت الله علیدوست در ابتدا در سخنانی به تبیین اهمیت فقه‌های مضاف پرداخت و گفت: یک طلبه و دانش‌پژوه حوزه در ابتدا باید صاحب نظر در فقه باشد ولو بالقوه و بعد از آن وارد فقه‌های مضاف شود؛ پرداختن به فقه‌های مضاف یک ضرورت پر آسیب است که باید مراقبت شود و آسیب‌های آن برطرف شود.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۸۷

آیت الله فاضل لنکرانی نیز در ادامه این مراسم در سخنانی فرمود: کشف ضوابط جدید در فقه بسیار مهم است که باید توسط دانش‌پژوهان این مرکز به جد دنبال شود و در این مجموعه‌های قوی آموزشی و پژوهشی استاد و طلبه باید به دنبال کشف معیارهای مطرح‌نشده باشند.

خاطر نشان می‌شود: در پایان این مراسم تنی چند از طلاب این مرکز به بیان دیدگاه‌ها و دغدغه‌های خود پیرامون تحصیل در این گروه‌های علمی فقه مضاف پرداختند.^۱

۳. آغاز درس خارج فقه پزشکی توسط آیت الله فاضل

The screenshot shows the homepage of the Hawzah News website. At the top, there is a navigation bar with the site's logo and various menu items. Below this, a banner area displays the date 'Feb 27, 2022' and the time '۱۴:۰۰'. The main content area features a large headline: 'آغاز درس خارج فقه پزشکی توسط آیت الله فاضل' (Start of the new course of Fiqh-e-Tibbi by Ayatollah Fazel). The text below the headline states: 'حوزه/ اولین روز درس خارج فقه پزشکی توسط آیت الله فاضل لنکرانی در مسجد مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) آغاز شد.' (Hawzah/ The first day of the new course of Fiqh-e-Tibbi by Ayatollah Fazel Lankarani in the center mosque of the Ahl-e-Bayt (a.s.) was held). The article continues with details about the course, mentioning that it is a new initiative by the Hawzah and will be held in the center mosque. It also notes that the course will be held in the afternoon and will be a continuation of the previous course. The website's footer contains contact information and social media links.

حوزه:

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی، امروز در اولین روز درس خارج فقه پزشکی که در مسجد مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) برگزار شد، با پرداختن به یکی از مهم ترین مباحث در حوزه فقه پزشکی گفت: یکی از مهم ترین مسائلی که در مقدمه ورود به مباحث فقه پزشکی مطرح و کاربرد بسیاری دارد، پاسخ به این پرسش است که آیا انسان بر اعضا و جوارح خویش سلطنت و حق مالکیت دارد؟ یا خیر؟ مثل روایت معروف که می فرماید: "الباس مسلطون علی اموالهم" آیا اعضای بدن هم همین گونه است یا خیر؟

1. <https://hawzahnews.com/xbqmX>.

۸۸ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

اطهار عَلَيْهِ السَّلَام در قم برگزار شد، با پرداختن به یکی از مهمترین مباحث در حوزه فقه پزشکی گفت: یکی از مهمترین مسایلی که در مقدمه ورود به مباحث فقه پزشکی مطرح و کاربرد بسیاری دارد.^۱

۴. کارکرد کتاب‌ها و مقالات فقه پزشکی در جامعه

The screenshot shows the Hawzah News website. The header includes the site's name in Persian and English, a search bar, and navigation links. The main content area features a news article titled 'نتایج برخی کتاب و مقالات فقه پزشکی، استخراج و در اختیار جامعه قرار می‌گیرد' (Results of some books and articles of Islamic medicine jurisprudence, extracted and made available to the community). The article discusses the 26th session of the Islamic Consultative Assembly in Qom, where a report on the progress of the Islamic Republic of Iran was presented. The report highlighted the achievements of the Islamic Republic in various fields, including medicine, and emphasized the importance of Islamic jurisprudence in the development of the country. The article also mentions the role of the Islamic Consultative Assembly in the implementation of Islamic law and the promotion of Islamic values.

حجت الاسلام عابدین پور

حوزه: محقق فقه پزشکی بر لزوم توسعه فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی در حوزه فقه پزشکی بر اساس پاسخگویی به نیازهای فعلی و آینده جامعه تأکید کرد.

حجت الاسلام عابدین پور در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه، به تشریح فعالیت‌های علمی و تبلیغی خود و همچنین به اهمیت درس خارج فقه پزشکی پرداخت.^۲

1. <https://hawzahnews.com/xbktv>.
2. <https://hawzahnews.com/xb6fF>.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۸۹

۵. عدم فرزندآوری محصول غرب

خبرگزاری‌های حوزه

خانه | کلیه اخبار | مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان‌ها | بین‌الملل | علمی-فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | ارتباط با ما

Feb 27, 2022 | ۱۴۴۳ رجب ۲۵ | ۱۴۰۰ اسفند ۸ | یکشنبه

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

۹۴۵۲۱۲ | ۶ اسفند ۱۳۹۹ - ۲۳:۳۰ | چاپ

آیت‌الله فاضل لنکرانی:

عدم فرزندآوری محصول غرب در کشورمان است / مرکز فقهی ائمه اطهار در زمینه فقه پزشکی گام‌های بسیار مهمی را برداشته است

حوزه/ رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) با بیان این که آیت‌الله فاضل لنکرانی عدم فرزندآوری محصول غرب در کشورمان است، گفت: این مرکز در زمینه فقه پزشکی گام‌های بسیار مهمی را برداشته است.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، آیت‌الله فاضل لنکرانی عصر امروز در حاشیه افتتاح مرکز فوق‌تخصصی جراحی محدود درمان ناباروری ظهورا در جمع خبرنگاران اظهار داشت: بانوجیه این‌که قم پایگاه علم، معنویت و انقلاب است و انتظار این است که این مراکز علمی که در توسعه دانش و علم و خدمت به مردم مؤثر باشد در این استان در همه ایجاد محقق شود.

وی ادامه داد: عصر امروز هم که مصادف با شب میلاد امام علی (ع) است موفق شدیم به دیدار از این مرکز و باید افتتاح این مرکز را به بانیان آن تبریک بگویم.

آیت‌الله فاضل لنکرانی تأکید کرد: این برای حوزه علمیه قم نیز مهم است که در کنار میاحث فقهی و دینی قراوانی

پربازدیدترین

- جزئیات ضرب و شتم روحانی قزوینی و هراسش به خاطر دفاع از حق مردم / دستگیری هارپ (درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری)
- سومین دوره آمادگی آزمون استعدادهای آموزش و پرورش برگزار می‌شود
- امام جمعه کاشان: سرای رهبر معظم انقلاب
- عکس / آیت الله فاضل لنکرانی بر سر مزار آیت الله العظمی صافی گلپایگانی (ره)
- تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی از طرف مداحان و خطای استان قم
- سخنگو ندارم! هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است
- حدیث روز / توصیه‌های ضدشیطنی
- نگاهی بر فعالیت‌های سیاسی امام کاظم (علیه السلام)
- گزارش تفصیلی از نشست جامعه منبری‌های

اوقات شرعی

قم

۵:۱۶	اذان صبح
۶:۳۸	طلوع آفتاب
۱۳:۱۹	اذان ظهر
۱۸:۰۰	غروب خورشید
۱۸:۱۸	اذان مغرب
۲۳:۳۸	نیمه‌شب شرعی

سایت رهبر انقلاب

دکمه منبوبات

اسفند ۱۴۰۰

مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) در زمینه فقه پزشکی گام‌های بسیار مهمی را برداشته است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی

حوزه: رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) با بیان اینکه عدم فرزندآوری

محصول غرب در کشورمان است، گفت: این مرکز در زمینه فقه پزشکی گام‌های

بسیار مهمی را برداشته است.^۱

1. <https://hawzahnews.com/xb46t>.

۹۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۶. تغییر جنسیت مسأله‌ای مفصل و قابل تأمل

روزنامه‌های یکتا

خانه کلی اخبار مراجع و علما حوزه علمیه قم استان ها بین الملل علمی فرهنگی بانوان عکس فیلم و صوت ارتباط با ما

Feb 27, 2022 | ۱۴۴۳ رجب ۸ اسفند ۱۴۰۰ | ۲۵ رجب ۱۴۴۳ | ۱۹:۱۳

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

آیت الله ابوالقاسم علیدوست مطرح کرد:
تغییر جنسیت مسئله ای مفصل و قابل تأمل

حوزه/ استاد درس خارج حوزه علمیه قم گفت: بشر در تمام علوم، تاکنون به مقدار خیلی کمی تولید داشته است و در فقه پزشکی هم همین گونه است.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، آیت الله ابوالقاسم علیدوست، امروز در مراسم آغاز سال تحصیلی گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام که با رونمایی از کتاب آیات قرآنی مربوط به فقه پزشکی نیز همراه بود گفت: مسائلی بسیاری زیادی هنوز مجهول مانده اند و می بایست حوزه علمیه برای آنها پاسخگو باشد.

وی تصریح کرد: مسائلی از قبیل تلقیح مصنوعی، پیوند اعضا، تغییر جنسیت و امثال اینها مسائلی تفصیلی هستند که باید آنها را در حوزه ی علمیه از تمام زوایا مورد بررسی قرار دهند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: امروزه سوالات زیاد و جدیدی از سوی دادگاه ها به سوی ما می آید و باید ما پاسخ فقهی فقهی به آنها بدهیم.

وی در پایان اظهار کرد: پیشنهاد داریم قضات دادگستری برای طرح مسائل مرتبط با پزشکی بیایند و با این

پروازیدترین

« جزئیات ضرب و شتم روحانی فروتنی و همسرش به خاطر دفاع از حق مردم | دستگیری ضارب | درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری

« سومین دوره آئینگی آزمون استخدامی آموزش و پرورش برگزار می‌شود

« امام جمعه کاشان: سرباز رهبر معظم انقلاب عکس / آیت الله فاضل لنکرانی بر سر مرار آیت الله العظمی صافی گلپایگانی(ره)

« تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی از طرف مداحان و خطای استان قم

« سخنگو ندایم: هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است

« حدیث ریز / توصیه‌های ضدشیفتایی

« نگاهی بر فعالیت های سیاسی امام کاظم (علیه السلام)

« گزارش تفصیلی از نشست جامعه شهری‌های

اوقات شرعی

قم

۵:۱۶ اذان صبح

۶:۳۸ طلوع آفتاب

۱۳:۱۹ اذان ظهر

۱۸:۰۰ غروب خورشید

۱۸:۱۸ اذان مغرب

۲۳:۳۸ نیمه‌شب شرعی

توسایات رهبر انقلاب

دکه مطبوعات

روايفقه اول روزنامه‌های یکتا

۸ اسفند ۱۴۰۰

آیت الله علیدوست

حوزه: استاد درس خارج حوزه علمیه قم گفت: بشر در تمام علوم، تاکنون به

مقدار خیلی کمی تولید داشته است و در فقه پزشکی هم همین گونه است.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، آیت الله ابوالقاسم علیدوست، امروز در

مراسم آغاز سال تحصیلی گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام که با

رونمایی از کتاب آیات قرآنی مربوط به فقه پزشکی نیز همراه بود گفت: مسایل

بسیاری زیادی هنوز مجهول مانده‌اند و می‌بایست حوزه علمیه برای آنها

پاسخگو باشد.

وی تصریح کرد: مسایلی از قبیل تلقیح مصنوعی، پیوند اعضا، تغییر

جنسیت و امثال اینها مسایلی تفصیلی هستند که باید آنها را در حوزه علمیه از

تمام زوایا مورد بررسی قرار دهند.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۹۱

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: امروزه سؤالات زیاد و جدیدی از سوی دادگاه‌ها به سوی ما می‌آید و باید ما پاسخ قطعی فقهی به آنها بدهیم. وی در پایان اظهار کرد: پیشنهاد دارم گاهی قضات دادگستری برای طرح مسایل مرتبط با پزشکی بیایند و با این مرکز در میان بگذارند و نیز از پزشکان هم دعوت به عمل بیاید تا در مورد مسایل مستحدثه در علم پزشکی بحث شود.^۱

۷. طب اسلامی

آیت‌الله فاضل لنکرانی

حوزه: رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)، گفت: اینکه بگوییم طب اسلامی داریم، حرف درستی نیست؛ زیرا ما در متون اسلامی جواب همهٔ مریضی‌ها را نداریم.^۲

The screenshot shows the Hawzah News website interface. At the top, there is a navigation bar with the site's logo and various menu items. Below this, a search bar and social media links are visible. The main content area features an article titled 'طب اسلامی نداریم' (We don't have Islamic medicine) by Ayatollah Fazel Lankarani. The article discusses the current state of Islamic medicine and the challenges faced by the medical community. On the left side, there is a sidebar with a list of recent articles and a section for 'اوقات شرعی' (Prayer times). The bottom of the page includes a footer with contact information and a copyright notice.

1. <https://hawzahnews.com/x9PHH>.

2. <https://hawzahnews.com/x9PHx>.

۹۲ ❏ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۸. برگزاری دروس فقه پزشکی در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام

[illegible]

فقہ پزشکی

حوزه:

حجت الإسلام سیدجواد حسینی خواه، معاون پژوهشی مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم السلام) در گفت و گو با خبرنگار خبرگزاری حوزه، با اعلام این خبر گفت: بحث فقه پزشکی به همّت و تلاش گروه پژوهشی فقه پزشکی و گروه آموزشی تخصصی مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم السلام) برگزار خواهد شد.

وی گفت: آیت الله محمد قاضی به عنوان یکی از اساتید متخصص در بحث فقه پزشکی برای تدریس این عنوان درسی انتخاب شدند و ما از ایشان دعوت کردیم تا بحثی در رابطه با این موضوع مهم که در جامعه نیز به آن نیاز است داشته باشند.

حجت الإسلام حسینی‌خواه خاطرنشان ساخت: بحثی که آیت الله قاضی

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۹۳

ارائه می‌کنند مربوط به فقه بیماری‌های واگیردار با عنوان مسئولیت حکومت و دولت در رابطه با وضعیت بیماری‌های واگیردار خواهد بود.^۱

۹. مراحل جنین از دیدگاه پزشکی و تطابق آن با آیات قرآن

The screenshot shows the Hawzah News website interface. At the top, there's a navigation bar with the site's logo and various menu items. Below this, a search bar and social media links are visible. The main content area features a large article titled 'مراحل جنین از دیدگاه پزشکی و تطابق آن با آیات قرآن' (Medical Stages of the Fetus and its Correspondence with Quranic Verses). The article is attributed to 'حوزه سید محمد رضا طباطبایی به عنوان متخصص' (Hawzah Seyed Mohammad Reza Tabatabaee as a Specialist). The text discusses the medical stages of fetal development and how they align with the descriptions in the Quran. A sidebar on the left contains a table of contents or a list of related topics, including 'لغات شرعی' (Religious Vocabulary) and 'پیرایه‌های قرآنی' (Quranic Context). The bottom of the page shows a footer with contact information and a copyright notice.

به گزارش خبرگزاری حوزه سیدمحمدرضا طباطبایی شامگاه چهارشنبه در نشست علمی تخصصی فقه پزشکی مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی که در سالن امام خمینی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام برگزار شد، عنوان کرد: در قرآن بحث آفرینش به هفت مرحله تکوینی تقسیم شده و ما از پنج مرحله آن آگاهی داریم و هنوز برای دو مرحله دیگر به دستاوردهای علمی نرسیده ایم.

وی افزود: اگر چه روح و ادیان ارتباطات ایمانی برقرار شده؛ ولی از نظر علمی هنوز به نتیجه‌های خاصی نرسیده‌ایم.

این متخصص سلولی و مولکولی گفت: مرحله‌ای که در ساختار کلام قرآنی ترسیم شده، یک فاصله زمانی را نشان می‌دهد و به یک نقطه خاص جنینی اشاره نکرده است.

1. <https://hawzahnews.com/x9FZp>.

آیت اللہ فاضل لنکرانی

حوزه/ رئیس و جمعی از مدیران بیمارستان علی بن ابی طالب علیه السلام قم با حضور در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، با آیت الله فاضل لنکرانی، دیدار و گفتگو کردند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت الله فاضل لنکرانی در دیدار رئیس و جمعی از مدیران بیمارستان علی بن ابی طالب علیه السلام قم که در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، برگزار شد با تبریک عید بزرگ میلاد حضرت بقیه الله الاعظم (ارواح العالمین له الفداء) و تقدیر و تشکر از دست اندرکاران این بیمارستان گفت: از سال‌های دور با خدمات و فعالیت‌های این بیمارستان آشنایی دارم که الحمدلله توفیقات بسیاری داشته و مورد اعتماد علما و متدینین بوده است باید قدردان این نعمت باشید و هر چه بیشتر بتوانید در این راه تلاش و اهتمام نمایید.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۹۵

۱۱. برگزیدگان همایش بیست و پنجم کتاب سال حوزه

خبرگزاری حوزه

خانه کلی اخبار مراجع و علما حوزه علمیه قم استان ها بین الملل علمی فرهنگی بانوان عکس فیلم و صوت پرونده‌های ویژه ارتباط با ما

پنجشنبه ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱ دیماه ۱۴۴۰ | May 9, 2024

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

۱۲ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۲ خرداد ۱۴۰۳

برگزیدگان همایش بیست و پنجم کتاب سال حوزه + اسامی

بیست و پنجمین همایش کتاب سال حوزه با معرفی برگزیدگان، شایسته‌های تقدیر و شایسته‌های تحسین به ایستگاه پایانی رسید.

به گزارش خبرگزاری «حوزه» اختتامیه بیست و پنجم همایش کتاب سال حوزه با سخنرانی آیت الله العظمی سبانی و آیت الله امزلی مدیر حوزه‌های علمیه کشور در مدرسه عالی دارالشفاء قم برگزار شد و با معرفی برگزیدگان، شایسته‌های تقدیر و شایسته‌های تحسین به ایستگاه پایانی رسید.

در این همایش از مقام علمی آیت الله العظمی فاضل لنکرانی (ره) تجلیل به عمل آمد.

برگزیدگان:

گروه علمی	عنوان اثر	عنوان نویسنده	عبارت اختصار	رشته	قالب اثر	نوع اثر	محتوای اختصار ویژه
گروه علمی	عنوان اثر	نویسنده	عبارت اختصار	رشته	قالب اثر	نوع اثر	محتوای اختصار ویژه

اوقات شرعی

قم

۳۳۴۴ صبح

۵۵۰۸۸ طلوع آفتاب

۱۳۰۴۳ اذان ظهر

۱۸۵۸۸ غروب خورشید

۱۹۰۱۷ اذان مغرب

۲۳۱۱۶ نیمه شب شرعی

یکه معنویات

پیشوا افتخار

تعمیق تفکر

صفحه اول روزنامه‌های پنجشنبه ۲۹ اردیبهشت ماه

بیست و پنجمین همایش کتاب سال حوزه با معرفی برگزیدگان، شایسته‌های تقدیر و شایسته‌های تحسین به ایستگاه پایانی رسید.

به گزارش خبرگزاری حوزه، اختتامیه بیست و پنجم همایش کتاب سال حوزه با سخنرانی آیت الله العظمی سبحانی و آیت الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور در مدرسه عالی دارالشفاء قم برگزار شد و با معرفی برگزیدگان، شایسته‌های تقدیر و شایسته‌های تحسین به ایستگاه پایانی رسید.

در این همایش از مقام علمی آیت الله العظمی فاضل لنکرانی (ره) تجلیل به عمل آمد. و در گروه علمی فقه و اصول؛ کتاب علمی پژوهشی «واکاوی نقش اذن در فقه پزشکی» نویسندگان حجج الاسلام والمسلمین محمد علی قاسمی، احسان عابدین پور زیدعزهما شایسته تقدیر گردید.

۱۲. به موضوعات جدید، مستحدثه و پزشکی به صورت علمی و دقت فقهی پرداخته شود.

آیت الله کریمی جهرمی

حوزه/ استاد حوزه علمیه قم با اشاره به بروز مسایل جدید در دنیای معاصر افزود: امروزه امراض و مسایل جدید و مستحدثه، مانند ناباروری، تغییر جنسیت، پیوند اعضا و... بشر را مشغول خود کرده است، که همه بیانگر لزوم پرداختن علمی و دقیق فقهی و پزشکی به چنین مباحثی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت الله کریمی جهرمی در دیدار شورای علمی گروه آموزشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام گفت: رشته فقه پزشکی بسیار رشته مقدّسی است و احتیاج به تلاش فراوان دارد؛ چرا که به جامعه جهانی ارتباط دارد و منحصر به جامعه ما نیست.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۹۷

۱۳. گام‌های بلند مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) در شکل‌دهی به فقه پزشکی

خبرگزاری‌های حوزه

خانه کل اخبار مراجع و علما حوزه علمیه قم استان‌ها بین‌الملل علمی فرهنگی بانوان عکس فیلم و صوت پرونده‌های ویژه ارتباط با ما

پنجشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱ ذی‌قعد ۱۴۴۵ | May 9, 2024

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

کد خبر: 1059397 ۶۶ اثر (۱۴۰۱-۱۳۵۰) ۱۳۵۰

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) تبیین کرد:

گام‌های بلند مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) در شکل‌دهی به فقه پزشکی

حوزه/ فقه پزشکی در مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) رشد و توسعه خوبی پیدا کرده است و این گروه به عنوان پژوهشگران فعال عرصه فقه معاصر به جامعه علمی حوزه معرفی شده‌اند.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام محمدعلی قاسمی در مراسم افتتاح اولین نمایشگاه تخصصی «پژوهش‌های فقهی معاصر» که با حضور آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در محل نمایشگاه تخصصی مرکز برگزار شد در سخنانی گفت: برای ورود فقه به عرصه‌های تخصصی لازم است زیربناهای تخصصی رشته‌های فقهی ایجاد شود از همین رو در مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) گام‌های مهمی برای شکل‌دهی به فقه پزشکی انجام داده‌است از جمله جداکردن آیات و روایات مرتبط به آن است که استخراج شود و واژگان به طور جداگانه معنا شده و موضوع پزشکی آن نیز تطبیق داده شده است که این گام ابتدایی است و لازم است قدم‌های بعدی نیز در این راستا برداشته شود.

پژوهشگران

- حجت‌الاسلام والمسلمین قدرت‌الله خرم‌روز مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران شد
- آرم نهادهای و دستگاه‌ها در برابر مسجد باید رنگ بیاورد
- معاون جدید منابع انسانی و پشتیبانی حوزه‌های علمیه خاوران معارفه شد
- صفحه اول روزنامه‌های چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه
- جریبات برگزاری کنگره جهانی حضرت زما (ع) با پیام رهبر انقلاب/ ارسال ۲۰۰ مقاله در سطح ملی و بین‌الملل به کنگره
- تصاویر/ مراسم تکریم و معارفه معاون منابع انسانی و پشتیبانی حوزه‌های علمیه خاوران
- مسجد تراز، رویکرد تمدنی دارد/ همه دستگاه‌ها باید پیوست مسجدی داشته باشند
- تصاویر/ اولین گردهمایی ملی فرارگه‌های راهبری مساجد در استان‌ها در مشهد
- اجتماع بزرگ "دختران آرمایی" در ورزشگاه آزادی تهران برگزار می‌شود
- محدودیت ارائه خدمات حضوری مدیریت حوزه

لغات شرعی

۴۳:۳۴ اذان صبح
۰۸:۰۸ طلوع آفتاب
۰۳:۰۳ اذان ظهر
۱۵:۵۸ غروب خورشید
۱۶:۱۷ اذان مغرب
۳۳:۱۶ نیمه‌شب شرعی

کتاب مطبوعات

کتابخانه جامع

صفحه اول روزنامه‌های چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) تبیین کرد: گام‌های بلند مرکز

فقهی ائمه اطهار (ع) در شکل‌دهی به فقه پزشکی

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع): حوزه/ فقه پزشکی در

مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) رشد و توسعه خوبی پیدا کرده است و این گروه به عنوان پژوهشگران فعال عرصه فقه معاصر به جامعه علمی حوزه معرفی شده‌اند.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام محمدعلی قاسمی در

مراسم افتتاح اولین نمایشگاه تخصصی «پژوهش‌های فقهی معاصر» که با حضور

آیت الله محمدجواد فاضل لنکرانی در محل نمایشگاه تخصصی مرکز برگزار شد

در سخنانی گفت: برای ورود فقه به عرصه‌های تخصصی لازم است زیربناهای

تخصصی رشته‌های فقهی ایجاد شود از همین رو در مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)

۹۸ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

گام های مهمی برای شکل دهی به فقه پزشکی انجام داده است از جمله جداکردن آیات و روایات مرتبط به آن است که استخراج شود و واژگان به طور جداگانه معنا شده و موضوع پزشکی آن نیز تطبیق داده شده است که این گام ابتدایی است و لازم است است قدم های بعدی نیز در این راستا برداشته شود.

۱۴. پژوهشگران برتر مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) تجلیل شدند.

حوزه/ در سیزدهمین جشنواره پژوهشگران برتر مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) از

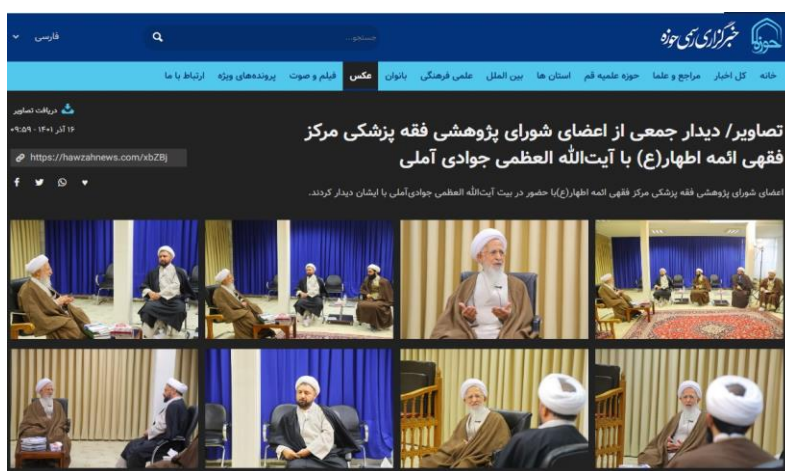
۹ پژوهشگر تقدیر و تجلیل شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، بمناسبت هفته پژوهش سیزدهمین جشنواره تقدیر از پژوهشگران برتر مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) که با حضور آیت الله حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت الله فاضل لنکرانی و جمعی از پژوهشگران و محققین و طلاب در سالن فقاقت این مرکز برگزار شد ۹ نفر از پژوهشگران برتر و طلاب برتر پژوهشی تجلیل بعمل آمد.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۹۹

حجج اسلام آقایان محمد علی قاسمی، حامد میرزاخان، محمد آقا مروجی و محمد باقر ربانی به عنوان پژوهشگران برتر و حجج اسلام آقایان سید عبدالحسین موسوی نیا پژوهشگر فقه پزشکی، مهدی اخلاصی پژوهشگر خارج فقه، سید هاشم موسوی پژوهشگر کلام، محمد صادق نژاد پژوهشگر تفسیر و امیر حسین سیرو پژوهشگر سطح در سال ۱۴۰۱ از تقدیرشدگان این مراسم بودند.

۱۵. دیدار جمعی از اعضای شورای پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام با آیت‌الله العظمی جوادی آملی

اعضای شورای پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام با حضور در بیت آیت‌الله العظمی جوادی آملی با ایشان دیدار کردند.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی تاکید کردند: لزوم ارتباط مداوم بین حوزه و دانشگاه / علم الهی، علم حیات آفرین

حضرت آیت‌الله جوادی آملی گفتند: ارتباط حوزه و دانشگاه، وحدت حوزه

۱۰۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

و دانشگاه برای یک روز نیست این باید سالانه باشد که آنها سوالات و موضوعات را مطرح کنند و شما جواب ها و احکام را ارائه نمایید.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت الله جوادی آملی در دیدار با جمعی از شورای پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار بیان داشتند: قرآن کریم وقتی سخن انبیا را درباره جهان بینی مشخص کرد می فرماید این جهان هر چه هست هیچ کدامشان تنها نیستند همه آنها مثلث هستند هر جزئی را دست بزنید مثلث هستند. نمونه اش همان است که وجود مبارک موسای کلیم در جواب فرعون که گفت ربّ العالمینی که شما از طرف او آمدید کیست؟

۱۶. ابعاد فقهی و پزشکی انجماد انسانی بررسی می شود.

نشست علمی گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام

حوزه/ هشتمین نشست علمی گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیه السلام با مشارکت فوق تخصصی درمان ناباروری و جراحی محدود طهورا برگزار می شود.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۱۰۱

به گزارش خبرگزاری حوزه، هشتمین نشست علمی گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام با مشارکت فوق تخصصی درمان ناباروری و جراحی محدود طه‌ورا با موضوع «واکاوی فقهی و پزشکی انجماد انسانی» برگزار می‌شود.

بر اساس این گزارش: حجت الاسلام علی اسلامی فر از استاد حوزه و دانش پژوه فقه پزشکی و دکتر سیدرضا طباطبایی قمی رئیس مرکز فوق تخصصی درمان ناباروری طه‌ورا ارائه دهنده این نشست هستند و همچنین دبیر علمی این نشست بر عهده حجت الاسلام عمار نصرالهی نیا خواهد بود.

۱۷. پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام افتتاح شد.

فهرست

خانه

کل اخبار

مراجع و علما

حوزه علمیه قم

استان ها

بین الملل

علمی فرهنگی

پایان

عکس

فیلم و صوت

پرونده‌های ویژه

ارتباط با ما

پنجشنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱ دیهغه ۱۴۴۵ | May 9, 2024

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

۱۰۴۷۸۶۴ کد خبر: ۱۹۰۳۹-۱۴۰۳

فقه پای

پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) افتتاح شد

حوزه/ پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید۱۴۰۳/۱۴۰۲ مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) امروز در سالن اجتماعات امام خمینی(ره) این مرکز در قم افتتاح شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام والمسلمین عبدالپدر در افتتاحیه پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید۱۴۰۳/۱۴۰۲ مرکز فقهی ائمه اطهار(ع)در سخنانی گفت: شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر در زمینه بهداشت و پزشکی بسیار مهم است چرا که مسئله های زیادی می شود مطرح کرد و تألیفات زیادی داشت اما باید اولویت سنجی شود تا در مورد آن موضوع خاص که نیاز امروز جامعه هست کار علمی شود.

حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی قاسمی مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار(ع) نیز در سخنانی گفت: ما در فقه پزشکی به دنبال این هستیم که این کارهای علمی را به جایی برسانیم که پاسخگوی تمام مسائل مستحدثه در موضوع فقه پزشکی باشد و برای تبدیل کردن آن به یک رشته علمی در سطح بالا تلاش هایی صورت

لغات ضروری

فقه

۳۰۳۴۴

۵۰۰۸

۱۳۰۳۳

۱۸۰۵۸

۱۹۰۱۷

۲۳۰۱۶

که محبوبیت

۱۹ اردیبهشت ماه

حوزه/ پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید۱۴۰۳/۱۴۰۲ مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام امروز در سالن اجتماعات امام خمینی رحمه‌الله این مرکز در قم افتتاح شد.

۱۰۲ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام والمسلمین عندلیب در افتتاحیه پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی جدید ۱۴۰۲/۱۴۰۱ مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام در سخنانی گفت: شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر در زمینه بهداشت و پزشکی بسیار مهم است چرا که مسئله های زیادی می شود مطرح کرد و تالیفات زیادی داشت اما باید اولویت سنجی شود تا در مورد آن موضوع خاص که نیاز امروز جامعه هست کار علمی شود.

حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی قاسمی مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام نیز در سخنانی گفت: ما در فقه پزشکی به دنبال این هستیم که این کارهای علمی را به جایی برسانیم که پاسخگوی تمام مسائل مستحدثه در موضوع فقه پزشکی باشد و برای تبدیل کردن آن به یک رشته علمی در سطح بالا تلاش هایی صورت گرفته و در حال حاضر سرفصل ها، روش تحقیق و روش مطالعه فقه پزشکی تدوین شده که در حال تدریس است.

وی افزود: در حال حاضر ۳۷ دانش پژوه در این رشته داریم که با احتساب پذیرش ۱۰ دانش پژوه در سال تحصیلی جدید ۴۷ دانش پژوه در گروه فقه پزشکی در این مرکز مشغول به تحصیل هستند.

حجت الاسلام والمسلمین قاسمی خاطرنشان ساخت: دوره فقه پزشکی چهارساله است و در این مدت سرفصل های مشخص شده خوانده می شود و از اساتید بارز حوزه علمیه قم و پزشکان متخصص نیز استفاده می شود.

خاطر نشان می شود: در پایان این مراسم از تعدادی از تازه های نشر فقه پزشکی که توسط مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام تهیه شده است توسط آیت الله فاضل لنکرانی و حجت الاسلام والمسلمین عندلیب رونمایی شد.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۱۰۳

۱۸. شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر نیاز امروز جامعه است.

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴ فروردین ۱۴۰۳ | ۲۰۲۴

صفحه اصلی | حوزه علمیه قم

فارس

خانه کلّی اخبار و مراجع و علما | حوزه علمیه قم | استان ها | بین المللی | علمی فرهنگی | بانوان | عکس | فیلم و صوت | پرونده ویژه | ارتباط با ما

خبرگزاری های حوزه

حوزه/ شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر در زمینه بهداشت و پزشکی بسیار مهم است، باید اولویت سنجی شود تا در مورد آن موضوع خاص که نیاز امروز جامعه هست کار علمی شود.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام والمسلمین عندلیب امروز در مراسم افتتاحیه پنجمین دوره فقه پزشکی سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ که در سالن اجتماعات امام خمینی (ره) مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم السلام) در قم برگزار شد در سخنانی گفت: شناخت اولویت ها و دغدغه های انسان معاصر در زمینه بهداشت و پزشکی بسیار مهم است چرا که مسئله های زیادی می شود مطرح کرد و تالیفات زیادی داشت اما باید اولویت سنجی شود تا در مورد آن موضوع خاص که نیاز امروز جامعه هست کار علمی شود.

۱۹. کتاب «آیات فقه پزشکی»؛ مقدمه ایجاد رشته فقه پزشکی در حوزه

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی قاسم در نمایشگاه تخصصی پژوهش های فقهی معاصر با ارائه توضیحاتی در خصوص «کتاب آیات فقه پزشکی» اظهار کرد: دلیل و انگیزه اصلی نگارش «کتاب آیات فقه پزشکی» این است که در حوزه علمی کمتر به این موضوع پرداخته شده است.

وی گفت: برای اینکه رشته فقه پزشکی دانش پژوه بگیرد و این رشته در حوزه تأسیس شود، لازم بود که مقدمات آن ایجاد شود که یکی از مقدمات این است که آیات و روایات به طور تخصصی جدا شود و در نهایت این کتاب در ۴ فصل تدوین شده است.

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) ادامه داد: در گام اول آیات مرتبط با فقه پزشکی انتخاب و دسته بندی شد و سپس ترجمه روان آن ها انجام و در ادامه به صورت مفرد به واکژان آن پرداخته شد و فراسیاه ها نیز مطرح شده است.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱ - ۱۰/۰۲

کد خبر: ۲۶۷۵۵۶
علمی و فرهنگی - معارف

پیش رنده

آخرین اخبار

- سیلاب و آبگرفتگی معابر شهری و روستایی خراسان شمالی
- رویدادهای دومین روز نمایشگاه کتاب
- طرح آموزش رایگان شنا و نجات دانش آموزان
- سفر رئیس جمهور به استانی قم
- جاذبه های خراسان شمالی بارانی و لغزنده است/ رانندگان احتیاط کنند
- بهبود و کیفیت بخشی خیابان شهیدان محمدی شهرستان خاتم
- برداشت کنار از مزارع سیستان و بلوچستان
- مراسم تحلیف قضات جدید قوه قضائیه
- نماهنگ هایی برای دهه کرامت
- اعزام کاروان راهیان نور بهسجستان باروق
- مجموعه خبری ۳۰۰ ثانیه
- روشن شدن موتور فوئیتال ساحلی در مهریز
- تدویم حمایت های مردمی از اجرای طرح نور
- افتتاح طرح فیرنوری منازل و کسب و کارهای استان قم
- شکایت باشگاه سپاهان از مدیرعامل و معاون پرسپولیس
- کمبود ۱۶ مدرسه در منطقه قدیم
- آمادگ، ثبت احوال، خراسان، جنوب، در آستانه انتخابات

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) تألیف کتاب «آیات فقه

پزشکی» را مقدمه ایجاد رشته فقه پزشکی در حوزه علمیه دانست.

به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، حجت الاسلام والمسلمین محمدعلی قاسم در نمایشگاه تخصصی پژوهش های فقهی معاصر با ارائه توضیحاتی در خصوص «کتاب آیات فقه پزشکی» اظهار کرد: دلیل و انگیزه اصلی نگارش «کتاب آیات فقه پزشکی» این است که در حوزه علمی کمتر به این موضوع پرداخته شده است.

وی گفت: برای اینکه رشته فقه پزشکی دانش پژوه بگیرد و این رشته در حوزه تأسیس شود، لازم بود که مقدمات آن ایجاد شود که یکی از مقدمات این است که آیات و روایات به طور تخصصی جدا شود و در نهایت این کتاب در ۲۰ فصل تدوین شده است.

مدیر گروه فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) ادامه داد: در گام اول آیات

مرتبط با فقه پزشکی انتخاب و دسته بندی شد و سپس ترجمه روان آن‌ها انجام و در ادامه به صورت مفرد به واژگان آن پرداخته شد و فرضیه‌ها نیز مطرح شده است.

حوزه: آیت‌الله قاضی استاد حوزه علمیه قم گفت: مرحله نطفه ۴۰ روز، مرحله علقه ۴۰ روز و مرحله مضغه نیز ۴۰ روز است و این بدین معنا نیست که این ۴۰ روز شکل ثابت و پایدار دارد و این ۴۰ روز ممکن است مقداری کم یا بیشتر باشد.^۱

1. <https://hawzahnews.com/x9wCy>.

۱۰۶ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۲۱. نشست علمی تخصصی فقه پزشکی

حوزه: نشست علمی تخصصی فقه پزشکی مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی شامگاه چهارشنبه در سالن امام خمینی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام برگزار شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، نشست علمی تخصصی فقه پزشکی مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی شامگاه چهارشنبه با حضور آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی و طلاب و اساتید حوزوی در سالن امام خمینی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام برگزار شد.^۱

حوزه خبرگزاری حوزه

خانه کل اخبار مراجع و علما حوزه علمیه قم استان ها بین الملل علمی فرهنگی بانوان عکس فیلم و صوت ارتباط با ما

Feb 27, 2022 | ۲۵ رجب ۱۴۴۳ | یکشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۰

صفحه اصلی / حوزه علمیه قم

کد خبر: 882613 | ۳ بهمن ۱۳۹۹ - ۰۱:۳۱ ق.ب.پ

نشست علمی تخصصی فقه پزشکی برگزار شد

حوزه/نشست علمی تخصصی فقه پزشکی مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی شامگاه چهارشنبه در سالن امام خمینی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) برگزار شد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری حوزه، نشست علمی تخصصی فقه پزشکی مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی شامگاه چهارشنبه با حضور آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی و طلاب و اساتید حوزوی در سالن امام خمینی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) برگزار شد.

در ابتدای این نشست، دکتر سید محمدرضا طباطبایی به ارائه مطالبی پیرامون مراحل جنین از منظر علم پزشکی پرداخت.

در ادامه آیت‌الله قاضی این بحث را از منظر علمی بررسی کرد و به مراحل تشکیل نطفه و شکل‌گیری جنین در رحم مادر اشاره کرد.

آیت‌الله قاضی اضافه کرد: وقتی انسان این پیچیدگی را در بدن خود ببیند می‌توان تعبیر حضرت امیر(ع) را درک کرد که می‌فرماید: ابتدا باید خود را بشناسیم.

لوقات شرعی

قم

۵:۱۶ لادن صبح

۶:۳۸ طلوع آفتاب

۱۳:۱۹ لادن ظهر

۱۸:۰۰ غروب خورشید

۱۸:۱۸ لادن مغرب

۲۳:۳۸ نیمه‌شب شرعی

سایت رهبر انقلاب

دکتر مطبوعات

روانه‌های یکشنبه ۸ اسفند ۱۴۰۰

پیرایه‌ترین

• جزئیات ضرب و شتم روحانی فروتنی و همسرش به خاطر دفاع از حق مردم (دستگیری ضرب) درخواست مدیر حوزه از رئیس کل دادگستری

• سومین دوره آمادگی آزمون استخدامی آموزش و پرورش برگزار می‌شود

• امام جمعه کاشان: سرباز رهبر معظم انقلاب عکس / آیت‌الله فاضل لنکرانی بر سر مرز آیت‌الله العظمی صافی کتایبگانی (ره)

• تصاویر / مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌الله العظمی صافی کتایبگانی از طرف مداحان و خطباء استان قم

• سخنگو ندارم؛ هر کس از زبان من چیزی بگوید، دروغ گفته است

• حدیث روز / توصیه‌های ضدشیطنانی

• نگاهی بر فعالیت‌های سیاسی امام کاظم (علیه‌السلام)

• گزارش تفصیلی از نشست جامعه منبری‌های

1. <https://hawzahnews.com/x9wCx>.

خلاصه اخبار منتشر شده در خبرگزاری‌ها ۱۰۷

۲۲. آغاز دوره تخصصی فقه پزشکی در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

حجت الاسلام قاسمی از آغاز دوره تخصصی فقه پزشکی که از آغاز سال تحصیلی ۹۷ در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام با پی‌گیری تخصصی و ویژه ۴۰ موضوع به صورت آموزش پژوهش محور خبر داد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، کنفرانس مطبوعاتی آغاز دوره تخصصی فقه پزشکی ظهر امروز در مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام برگزار شد.^۱

1. rasanews.ir/002TdD.

۱۰۸ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۲۳. عقلایی بودن تزریق واکسن برای حفظ جان

بیانات آیت الله فاضل لنکرانی در نشست علمی واکاوی فقهی تزریق واکسن کرونا

با حدوث قضیه کرونا چند دیدگاه مطرح شد. یکی اینکه کرونا واقعیت ندارد. هنوز هم شاید عده‌ای این خیال را در ذهن خود دارند که کرونا نیست و دروغ است! دیگر آنکه کرونا را درست کرده‌اند تا جمعیت بشر را از بین ببرند، الآن هم طبق آمار ظاهراً حدود پنج میلیون کشته داده و این آمار، کم نیست. این بحث در جای خودش باید از زوایای مختلف مطرح شود که کرونا از کجا آمد؟ آیا عامل انسانی و اهداف سیاسی در پیدایش آن دخالت دارد یا نه؟ ولی آنچه مسلم است اینکه امروز همه یقین دارند کرونا وجود دارد و واقعیتی است که همه بشر گرفتار آن هستند و فرقی بین ایران و غیر ایران، مسلمان و غیر مسلمان وجود ندارد. در طول این دو سال سؤالات فقهی فراوانی به وجود آمده که ما تاکنون یکی دو جلسه در همین مرکز راجع به آن بحث کرده‌ایم. این جلسه هم به عنوان واکاوی مسایل مربوط به واکسن کرونا تشکیل شده است.^۱

1. <https://fazellankarani.com/persian/news/۲۴۱۴۱/#>.

۲۴. عزاداری در ایام کرونا از منظر فقه / نسبت میان لزوم سلامتی نفس با احیای شعائر حسینی

۲۵. حفظ سلامت روانی جامعه، وظیفه حکومت اسلامی است/ باید بین مفسده اضرار به نفس و مفسده تعطیل شعائر مذهبی، اهم و مهم کرد/ اگر اطلاع رسانی باعث اضطراب و تشویش شود، نباید انجام شود!

[illegible]

۱۱۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۲۶. پاسخ آیت الله فاضل لنکرانی به سوالاتی پیرامون تزریق واکسن کرونا

[illegible]

۲۷. کشف ضوابط جدید در فقه بسیار مهم است که باید با جدّیت دنبال شود.

[illegible]

۲۸. اگر نجات جان مؤمن ضرورت یابد، پرستار می تواند حجاب واجب خود را کنار بگذارد!

۲۹. نگاه فقهی به «درمان»

دوره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲
دوره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲

اقتصاد

حکومت و قانون

اقتصاد و بازار

عبادت و مناسک

فرهنگ و ارتباطات

خانواده و سلامت

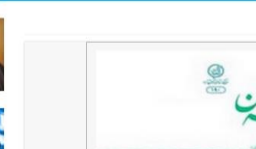
انديشوران فقهي

دوره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲ / شماره ۱۴۰۲

انديشوران فقهي و اکسپانسیون

در نسبت حاکمیت و حاکمیت

خانه / آخرین اخبار / نگاه فقهي به «دريمان»

در یک کتاب بررسی شد:

نگاه فقهي به «دريمان»

❖ رابنپوش ۱۳۹۹ ❖ **آخرین اخبار فقهی، نظر، حقوقی، فقه، خانواده و سلامت**

از ویژگی‌های قابل ذکر این کتاب، موضوعات بررسی شده در آن است که دارای اهمیت، تازگی و کاربردی فراوان است. مباحثی چون: حکم فقهی معاینه، نگاه به بدن بیمار و پس آن، نقش اذن بیمار در معاینه و درمان، جایگاه معاینات در ایالت جرم، حکم فقهی درمان، درمان با محرمات، انرژی درمانی، استفاده از دواهای زیان بار و اسامی اجرت پزشک و کادر درمانی.

به گزارش **شیکه اقتصاد**، کتاب «فقه درمان» به قلم محمد علی قاسمی، توسط معاونت پژوهشی مرکز فقهی

۱۱۲ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

۳۰. آیا مواد ضد عفونی کننده حاوی الکل، پاک است؟

خانه

دین و مذهب

سبب مطالب

فرزانه با

نسخه فارسی

اگرچه

همه مطالب

اجتهاد

اجتهاد و اصول فقه

حکومت و قانون

اقتصاد و بازار

عبادات و مناسک

فرهنگ و ارتباطات

خانواده و سلامت

اندیشوران فقهی

خانه / آخرین اخبار / آیا مواد ضد عفونی کننده حاوی الکل، پاک است؟

اسکام شرمی درباره کرونا (4)

آیا مواد ضد عفونی کننده حاوی الکل، پاک است؟

آرین اخبار | بهار و گزارش عبادات و مناسک | ۱۳۹۸، ۱۸

استاد هیئت اندیشه‌ورز دین، سلامت و سبک زندگی گفت: الکل صنعتی و الکل طبی نجس نیست، بنابراین استفاده کردن آن در هر جایی اشکال ندارد و فرقی ندارد مربوط به نماز باشد یا مربوط به نماز نباشد؛ حتی الکل خوراکی که مسکر هست، برای ضد عفونی کردن جاهای غیر متحرک، مثل میز و صندلی، حتی در حالت غیر ضروری اشکالی ندارد.

به گزارش خبرنگار **اجتهاد**، حجت‌الاسلام دکتر محمدعلی قاسمی، استاد هیئت اندیشه‌ورز دین، سلامت و سبک

آخرین اخبار

پیام امام کاظم (ع)، همان‌سازی روشمند است / سید مصطفی احمدزاده

کتاب «الفاقی» فقط «کتاب» است نه جایگزین! «الفاقی» سبب بازور شدن قواعد و تدابیر مباحث اصولی شده است

اهمیت موضوع شناسی و رویکرد اجتهادی در شناخت موضوعات/ حسین بنیادی

۱۸ مقاله علمی با موضوع «تکلیف معاققتی» و «انزواج سفیده»

حکام به تحریم ماهواره یا موضوع شناسی دقیق همراه نبود، موضوع شناسی اگرچه شأن فقهی نیست اما در فقه تأثیر دارد

حجبت و گزارش: مذاکره فرصت در اجتهاد/ مهدی کریمی

روای قاعد سازی در مسائل مستحدثه

تقدیر بر نفیست علمی «واکوی برخی روایات حجاب منسوب به حضرت زینب(س)»

جوزیه طبیبه الزکوی آموزشی و پژوهشی خود را با رویکرد فقه نظام ساز

دیدار

راهبردها و توصیه‌های مراجع و فقهای حوزه علمیه قم

آیت الله العظمی جوادى أملی

لزوم ارتباط مداوم بین حوزه و دانشگاه / علم الهی، علم حیات آفرین

ارتباط حوزه و دانشگاه، وحدت حوزه و دانشگاه برای یک روز نیست این باید سالانه باشد که آنها سوالات و موضوعات را مطرح کنند و شما جواب ها و احکام را ارائه نمایید.

قرآن کریم وقتی سخن انبیا را درباره جهان بینی مشخص کرد می فرماید این جهان هر چه هست هیچ کدامشان تنها نیستند همه آنها مثلث هستند هر جزئی را دست بزنید مثلث هستند. نمونه اش همان است که وجود مبارک موسای کلیم در جواب فرعون که گفت ربّ العالمینی که شما از طرف او آمدید کیست؟ فرمود:

نظام فاعلی: ﴿رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى﴾؛ خدای ما کسی است که آنچه مصداق شیء است، خلق کرد، کلّ شیء مخلوق خداست، این مبدأ فاعلی. نظام داخلی: ثانیاً نظام داخلی او را هر چه خواست به او داد، ﴿عَظَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ﴾.

نظام غایی: سپس ﴿ثُمَّ هَدَى﴾ راهنمایی کرد که کجا باید بروید، چه باید بکنید، از این موجود چطور باید بهره ببرید.

این مثلث را در کل شیء به نحو موجب کلیه تنظیم کرد. آن نظام فاعلی، این نظام داخلی، این نظام غایی؛ هیچ چیز در عالم منفرد نیست، مثلث است.

تبیین علم الهی

اگر کل شیء مثلث است، پس برای او اضلاع ثلاثه ای است، اما این مثلث را الان مُثله کردند، نظام فاعلی را کنار گذاشتند، چه کسی آفرید را کنار گذاشتند، برای چه آفرید را کنار گذاشتند! مثلث مُثله شده، خودش علم سردخانه ای است این علم کسی را به جایی نرسانده و نمی رساند، چون عالم هر چه دارد از ناحیه علم است و علم هر چه دارد از ناحیه معلوم است، این معلوم مثلث مُثله شده سردخانه ای، آدم درست نمی کند. این اصراری که قرآن برای علم دارد که علم، حیات آفرین است و آدم را زنده می کند همین است.

اهمیت پیوند حوزه و دانشگاه

هیچ علمی نیست، هیچ شبهه ای نیست که دانشگاه داشته باشد و حوزه نداشته باشد، بنابراین شما به رکن وثیقی متصل هستید، به رکن الهی هیچ احتمال خلاف و امثال ذلک هم ندهید و پشتوانه تان هم توحید الهی باشد که موفقیت پیدا خواهید کرد، منتها آن راه ارتباط با دانشگاه را پیدا کنید، این ارتباط حوزه و دانشگاه، وحدت حوزه و دانشگاه برای یک روز نیست این باید سالانه باشد که آنها سوالات و موضوعات را مطرح کنند و شما جواب ها و احکام را ارائه نمایید.

آیت الله کریمی جهرمی

محققان و پژوهشگران حوزه علمیه به فقه و اخلاق پزشکی بپردازند.

باید آثار و اقدامات حوزه به همه جا معرفی شود تا همگان بدانند که فقه حوزه علمیه، منحصر به باب طهارت و نجاست یا متاجر و مکاسب تنها نیست؛ بلکه در همه مسایلی که عارض بشریت می‌شود حرف مستدل و محکم دارد.

رشته فقه پزشکی بسیار رشته مقدسی است و احتیاج به تلاش فراوان دارد؛ چرا که به جامعه جهانی ارتباط دارد و منحصر به جامعه ما نیست.

تبیین ضرورت انجام پژوهش‌های فقهی در زمینه پزشکی

در دنیا به ناچار کسالت‌ها و بیماری‌ها وجود دارد؛ مخصوصاً بعضی از بیماری‌ها که شدیداً مردم را به خود مشغول کرده و همه در فکر و اندیشه آن هستند که راه نجاتی پیدا شود. بنابراین نیاز است در کنار کار تخصصی پزشکان در حیطه بهداشت، گروه‌هایی از حوزه مصمم شوند و عزم خود را جزم کنند؛ تحقیقاتی نمایند؛ پژوهش‌هایی داشته باشند و نتایج زحمات و علمیت خودشان را به نفع جامعه در این ابتلائات عرضه دارند.

امروزه امراض و مسایل جدید و مستحدثه، مانند ناباروری، تغییر جنسیت، پیوند اعضا و ... بشر را مشغول خود کرده است، که همه بیانگر لزوم پرداختن علمی و دقیق فقهی و پزشکی به چنین مباحثی است.

از حوزه علمیه که محور و مرکز علوم اسلامی است انتظار می رود تا با ورود به مسایل مستحدثه فقهی، مخصوصاً در رشته فقه پزشکی، با مشورت و هم‌اندیشی با اطباء بسیار حاذق و عالی مقامی که در ایران و دنیا هستند، گام مهمی در این زمینه بردارند. ما بحمدالله مفاخر و نمونه‌های زیاد و مؤثری در بحث طب داشتیم، مانند محمد بن زکریای رازی که درباره ایشان نقل شده است هم در طبابت حذاقت داشته و هم تألیفات فراوانی داشته آن هم به شمار و آماري که شاید به زودی باورکردنی نباشد که ۱۲۹ جلد کتاب منسوب به ایشان باشد.

اشاره به فعالیت های مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

خداوند متعال در زمان ما این موفقیت را نصیب استاد بزرگوارمان مرحوم آیت‌الله العظمی فاضل رضوان الله تعالی علیه نموده تا با تأسیس این مرکز، جوانان پاک، زبده و تحصیل کرده‌ای را تربیت کند و در مثل رشته فقه پزشکی، این طور فعالیت‌های ثمر بخشی داشته باشند. البته باید این آثار و اقدامات به همه جا معرفی شود تا همگان بدانند که فقه حوزه علمیه، منحصر به باب طهارت و نجاست یا متاجر و مکاسب تنها نیست؛ بلکه در همه مسایلی که عارض بشریت می‌شود حرف مستدل و محکم دارد.

بحث مهم اخلاق پزشکی

نکته بسیار قابل توجه و مهم که باید به آن اهتمام ویژه داشت، اخلاق پزشکی است. در حالات محمد بن زکریای رازی آمده است که تعزز او به اسلام بود؛ یعنی آن عزّتی که از اسلام گرفته بود باعث شد که معالجه می‌کرد و حتی بالاتر از معالجه، از فقرا و مستمندان در مقابل کار خودش توقع چیزی نداشت و آنها را مجاناً مداوا می‌نمود. پس اخلاق پزشکی بسیار مهم است که شما عزیزان باید روی آن از نظر اسلامی کار جدی انجام دهید.

ایشان در قسمت پایانی این دیدار، ضمن تقدیر و تشکر مجدد از حاضران در جلسه گفتند: از خداوند متعال می‌خواهم که همه شما عزیزان را موفق بدارد تا بتوانید در آتیه، تحوّل در این رشته در دنیا ایجاد کنید. طلب رحمت و رضوان الهی دارم برای روح پاک مرحوم آیت الله العظمی آقای فاضل لنکرانی، آن عالم بزرگوار، آن مجاهد و آن نویسنده بسیار عالی که فکر ابتکاری تأسیس این مرکز عظیم به ذهنشان آمد که منشأ خدمات بسیار خوبی به جامعه اسلامی شده است.

آیت الله حسینی بوشهری

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام با ورود به مسائل فقه معاصر، پاسخ‌گوی نیازهای جامعه است.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام که امروزه با هدایت حضرت آیت الله حاج شیخ جواد فاضل لنکرانی با ورود به عرصه فقه معاصر منشأ خیرات و برکات

پژوهشی و آموزشی فراوان شده، با ورود به مسائل فقه معاصر، پاسخ‌گوی نیازهای جامعه است.

جایگاه امام خمینی ره در جامعه امروز

گرچه امام خمینی در میان ما نیست، اما نام، آثار و برکات وجودی او آن چنان شعاع پیدا کرده است که از مرزهای ایران عبور کرده تا جایی که امروز مخاطب پیام رهبر معظم انقلاب - مد ظله العالی - دانشجویان دانشگاه‌های آمریکا و کشورهای اروپایی هستند.

با کاری که شما دوستان مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام انجام دادید، اتفاق مبارکی را رقم زده‌اید، نخست این که با حفظ اجتهاد سنتی و جواهر به ساحت های فقه معاصر پرداخته‌اید و اینها و آنچه گزارش دادید قابل تقدیر و تمجید است.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام که با پایه گذاری مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنکرانی - رحمه الله علیه - تأسیس شد، علاوه بر توجه به فقه سنتی به مسائل نوین و جدید و نیازهای جامعه توجه کرده است و امروزه با هدایت خلف صالح ایشان حضرت آیت الله حاج شیخ جواد فاضل لنکرانی با ورود به عرصه فقه

معاصر منشأ خیرات و برکات پژوهشی و آموزشی فراوان شده است. مرحوم آیت الله العظمی فاضل شاگرد برجسته مرحوم امام خمینی رحمه الله بود و در تمام مراحل انقلاب در کنار ایشان قرار داشت و با آرمان، تفکر، نگاه و اندیشه‌های او آشنایی کامل داشت.

انتقاد از تخریب‌های برخی فعالین فضای مجازی علیه دستاوردهای حوزه علمیه حوزه علمیه امروز بالنده است و مانند گذشته نیست. باید نمایشگاهی از دستاوردهای حوزه، به خصوص دستاوردهای پژوهشی که می‌تواند در عرصه‌های مختلف به عنوان مبنا قرار گیرند، برگزار شود.

تلاش‌های صورت گرفته در راستای احیای علوم حوزوی
برخی از رشته‌ها و علوم حوزوی به مرور زمان به صورت کم‌رنگ مطرح شدند؛ ولی اکنون بسیاری از این علوم احیا شده‌اند. لذا حوزه امروز، حوزه جامعی است. همه دستاوردهای حوزوی، عمدتاً از فقه و اصول سرچشمه می‌گیرند و لازم است برجستگی فقه و اصول همچنان حفظ شود؛ که این کارهای پژوهشی گروه فقه پزشکی نیز مبتنی بر همین پایه‌ها بنا نهاده شده است که باید مورد توجه جدی قرار گیرند.

تمجید از اهتمام مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام به فقه معاصر
این مرکز علاوه بر فقه سنتی، در عرصه‌های جدید نیز ورود کرده است که می‌تواند پاسخگوی نیاز جامعه باشد.

وی ضمن اشاره به ظرفیت عظیم فقه و اصول افزود: امروزه فضا برای ورود به عرصه‌های مختلف باز است؛ اما باید مراقبت کنیم تا به آن تفقه عمیق در مسائل و دانش‌های دینی بر اساس آیه شریفه «لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ» دست پیدا کنیم.

آیت الله محسن فقیهی
حرکات علمی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام موجب
تقویت نظام مقدس اسلامی

جایگاه شهید مطهری رحمته الله علیه
در مدّتی که توفیق شاگردی استاد شهید آقای
مطهری را داشتیم، ایشان را شخصیتی برجسته،
مجتهد و ملاً یافتیم که روحیات معنوی و عبادت ایشان واقعاً انسان را به خود
جذب می کرد. آثار برجسته آن شهید بزرگوار بسیار قابل استفاده است. حضور
ایشان در دانشگاه در زمانی که برای آقایان علما چنین رسم نبود و حواشی
مختلفی در پی داشت، بسیار مهم و مؤثر، و از روی احساس وظیفه شرعی بود.

مرکز بزرگ فقهی ائمه طهارت علیهم السلام
الحمد لله این مرکز بزرگ علمی که توسط استاد بزرگوار ما حضرت آیت الله
العظمی فاضل لنکرانی رضوان الله تعالی علیه بنا شده، منشأ خدمات علمی
فراوانی است که فعالیت ها و آثار گروه فقه پزشکی، نمونه ای از آن است.
خداوند رحمت کند مرحوم استاد بزرگوار ما را که چه در این جهت و چه
جهات ساده زیستی و مردم داری، بسیار برجسته و نمونه بودند. بحمدالله اکنون
هم عالم گرانقدر آیت الله محمد جواد فاضل لنکرانی که مجتهد، بصیر، دارای
اخلاق نیک و صاحب ذوق و سلیقه هستند، همان مسیر را طی می کنند.

برنامه‌های علمی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

این مرکز به تمام معنا با خدمات علمی و فقهی که انجام می‌دهد، در راستای تقویت نظام مقدس اسلامی حرکت می‌کند؛ چرا که ارکان نظام مقدس ما، همین مسائل فقهی است. از باب نمونه همین فقه پزشکی بسیار مهم و مبتلا به افراد جامعه از پزشکان و بیماران و دیگر اقشار جامعه است.

رعایت تقوا در کارهای علمی

حرکات علمی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام موجب تقویت نظام مقدس اسلامی است؛ این را بدانید که خداوند متعال وعده داده است هر کسی تقوا داشته باشد، «يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا» برای او فرقان و قوه تشخیص حق از باطل قرار می‌دهد که این امر، حتی در استنباط احکام هم تأثیر دارد. لذا می‌فرمایند در جایی که مجتهدین از نظر علمی مساوی باشند، به اتقی یعنی با تقواتر مراجعه کنید؛ زیرا تقوا، در تشخیص حق از باطل و درست و از نادرست، اثر قطعی دارد. همین تقوا در مثل امام راحل و رهبری معظم انقلاب، در حدّ بالا وجود داشته و دارد، لذا می‌بینیم در مشکلات و سختی‌ها، اثر آن آشکار و نمایان می‌شود.

اخلاص، رکن مهم فعالیت‌های طلبگی

سعی کنید در این حرکت علمی بزرگ، رضای خدا را در نظر بگیرید و اخلاص داشته باشید. مسیرتان مسیری خدایی باشد و هر فعالیت علمی و تلاشی که دارید، برای کسب رضایت و خشنودی خداوند باشد. اگر این‌طور شد، این حرکت علمی، با برکت و مورد رضایت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و تقویت نظام مقدس اسلامی خواهد بود.

گزارش تصویری

پوسترهای نشست

هم اندیشی فقیهان

نشست علمی
گروه فقه پزشکی
۲

تلقیح مصنوعی

مرکز فقهی اسلام
محدث پارس

**حضرت آیت الله
حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی**

با حضور:

دبیر علمی: حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدعلی قاسمی
مدیر گروه آموزشی - پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)

مکان: مسجد مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)

زمان: چهارشنبه، ۶ اسفند ماه ۱۳۹۹، ساعت ۱۰:۵۸ صبح

لینک وبینار: www.markazfeqhi.com/live

هم اندیشی فقیهان

نشست علمی
گروه فقه پزشکی
۳

واکوی فقهی تزریق واکسن کرونا

مرکز فقهی اسلام
محدث پارس

با سخنرانی:

**حضرت آیت الله
حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی**

دکتر محمد رضا قدیر
رئیس دانشگاه علوم پزشکی قم

دبیر علمی: حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدعلی قاسمی
مدیر گروه آموزشی - پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)

مکان: مرکز فقهی ائمه اطهار (ع) - سالن فطانت

زمان: چهارشنبه، ۸ دی ماه ۱۴۰۰، ساعت ۱۰ صبح

لینک وبینار: www.markazfeqhi.com/live

۱۲۸ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

نشست علمی
گروه فقه پزشکی
۴

مرکز فقهی
سعادت‌پور

هم‌اندیشی فقیهانه

چالش‌های فقهی اهدای جنین

ارائه کنندگان:

حضرت آیت الله قاضی
استاد درس خارج حوزه علمیه

دکتر سیدرضا طباطبایی
پژوهشگر حوزه درمان ناباروری

دبیر علمی:
حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمدعلی قاسمی
مدیر گروه آموزشی - پژوهشی فقه پزشکی مرکز فقهی ائمه اطهار

مکان: مرکز فقهی ائمه اطهار - طبقه ۲ - سالن امام خمینی
زمان: چهارشنبه، ۶ بهمن ماه ۱۴۰۰، ساعت ۱۶:۴۵ تا ۱۷:۴۵

لینک وبینار: www.markazfeqhi.com/live

نشست علمی
گروه فقه پزشکی

مرکز فقهی
سعادت‌پور

**مذاق شریعت در موضوعات مستحدثه
با محوریت فقه پزشکی**

ارائه کننده

آیت الله ابوالقاسم علیدوست

دبیر علمی
حجت الاسلام و المسلمین عمار نصراللهی‌نیا

زمان: شنبه، ۱۵ آذر ماه ۱۳۹۹، ساعت ۱۰:۳۰ تا ۱۱:۳۰

وبینار: www.markazfeqhi.com/live

گزارش تصویری □ ۱۲۹

نشست علمی بررسی فقهی نسب و آثار آن در باروری مصنوعی

۱۳۰ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

نشست بررسی مرگ مغزی با رویکرد فقهی و حقوقی

نشست تغییر جنسیت

نشست تلقیح مصنوعی

۱۳۲ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

نشست چالش‌های کرونا در ماه عزا و ماتم

گزارش تصویری □ ۱۳۳

بررسی دستورالعمل: مسایل خانواده و بهداشت باروری از دیدگاه اسلام

۱۳۴ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

نشست واکاوی فقهی تزریق واکسن کرونا

گزارش تصویری □ ۱۳۵

۱۳۶ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

نشست مراحل جنین از دیدگاه متون دینی و پزشکی

۱۳۸ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

پژوهشگران برتر

گزارش تصویری ه ۱۳۹

۱۴۰ هـ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

بازدیدها

گزارش تصویری ه ۱۴۱

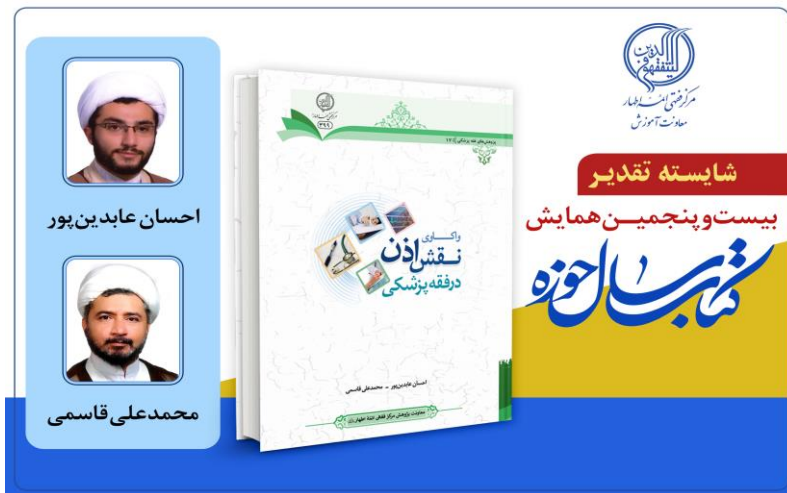
۱۴۲ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

گزارش تصویری ۱۴۳ هـ

کتاب سال حوزه

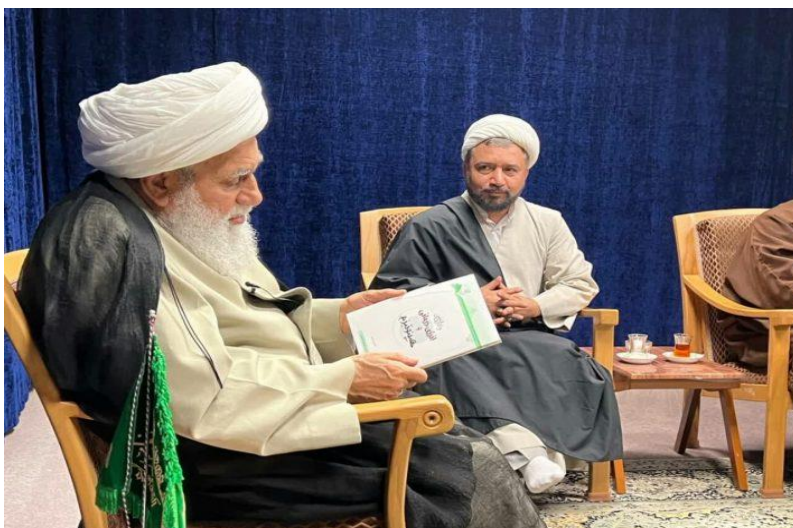
۱۴۴ هـ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

دیدارها

۱۴۶ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

گزارش تصویری ۱۴۷

۱۴۸ □ گزارش جامع گروه آموزشی، پژوهشی فقه پزشکی

